

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2024/2025

**STAV A ÚROVEŇ VÝCHOVNO-VZDELÁVACIEHO
PROCESU, PEDAGOGICKÉHO RIADENIA
A PODMIENOK VÝCHOVY A VZDELÁVANIA
V MATERSKEJ ŠKOLE**

SPRÁVA Z KOMPLEXNEJ INŠPEKCIE

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

ŠTÁTNA
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

Stav a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v materskej škole

SPRÁVA Z KOMPLEXNEJ INŠPEKCIE

PaedDr. Ilona Uváčková

Mgr. Jana Vargová

PaedDr. Monika Ružeková, PhD.

Ing. Adriana Vykydalová

Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

© Štátna školská inšpekcia, Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

OBSAH

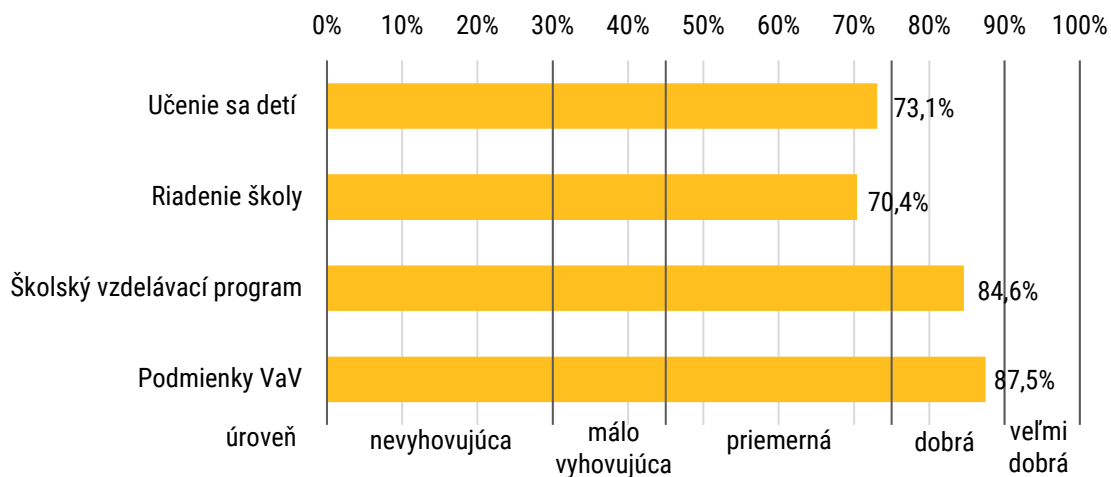
MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	4
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE o KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH	6
2 HLAVNÉ ZISTENIA	8
2.1 PRIEBEH VÝCHOVY a VZDELÁVANIA	8
2.2 RIADENIE ŠKOLY	17
2.2.1 Školský vzdelávací program	18
2.2.2 Pedagogické riadenie.....	20
2.2.3 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia	22
2.2.4 Klíma a kultúra školy	23
2.2.5 Služby školy.....	25
2.3 PODMIENKY VÝCHOVY a VZDELÁVANIA.....	28
2.3.2 Priestorové a materiálno-technické podmienky	31
2.3.3 Podmienky na zaistenie bezpečnosti školského prostredia	33
2.4 Iné zistenia.....	34
3 OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV.....	34
4 ODPORÚČANIA a PODNETY	35
4.1 Odporúčania na úrovni škôl	35
4.2 Odporúčania na úrovni zriaďovateľa	36
5 ZOZNAMY	37
5.1 Grafy	37
5.2 Tabuľky	37
6 PRÍLOHY	38
Príloha 1 Pochybenia pri rozhodovaní a procesoch s ním súvisiacich.....	38
Príloha 2 Nezodpovedajúce Personálne zabezpečenie	38
Príloha 3 Upozornenie zriaďovateľom.....	38
Príloha 4 Upozornenie Regionálnym úradom verejného zdravotníctva	38
Príloha 5 Podporné opatrenia.....	38

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Komplexná inšpekcia bola vykonaná v **107** materských školách (MŠ) vo všetkých krajoch Slovenska, **88,8 %** tvorili štátne MŠ, **1,9 %** súkromné (SMŠ) a **9,3 %** cirkevné (CMŠ) školy.

Z výsledkov kontrolnej činnosti Štátnej školskej inšpekcie (ŠŠI) za jednotlivé posudzované oblasti vyplynulo, že v kontrolovaných MŠ, okrem podmienok výchovy a vzdelávania (VaV) a školského vzdelávacieho programu (ŠkVP), **dosiahli proces VaV z hľadiska učenia sa detí a riadenie školy najnižšiu úroveň hodnotenia – priemernú (Graf 1).**

Graf 1 Úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v MŠ

Výchovno-vzdelávacia činnosť (VVČ) bola **uskutočňovaná 593** učiteľkami, ktoré v takmer všetkých kontrolovaných školách (95,5 %) spĺňali požadované kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v MŠ.

Z hľadiska učenia sa detí bola VVČ celkovo hodnotená na priemernej úrovni (73,1 %).

- ⇒ **Pracovné (86,4 %) a pohybové zručnosti (81,2 %) detí dosiahli z posudzovaných kompetencií najlepšíu – dobrú úroveň.** Nedostatkom však bolo, že niektorí učitelia zasahovali do činnosti detí alebo vykonávali namiesto nich úkony, čo malo negatívny vplyv na individuálne možnosti rozvoja ich hrubej a jemnej motoriky. Pri rozvoji pohybovej zručnosti niektorí zanedbávali nácvik správnej techniky postojov a polôh alebo nedodržiavali postupnosť a náročnosť cvikov v zdravotnom cvičení, či neuskutočnili rytmické, dychové ani hlasové cvičenia.
- ⇒ **Komunikačné kompetencie (77 %)** vykazovali nedostatky najmä u detí z marginalizovaných rómskych komunít (MRK) a detí cudzincov. Boli ovplyvňované ich individuálnymi osobitosťami a komunikačnou dominanciou učiteľov. Pozorované boli problémy s artikuláciou hlások, používaním chybných gramatických tvarov, nezrozumiteľnosťou a strohosťou vyjadrovania sa. Niektoré deti sa dorozumievali neverbálne, gestami, a kultúra ich prejavu v spisovnej podobe slovenského jazyka bola nízka.
- ⇒ **V oblasti učenia sa, vedy a techniky (68,9 %)** boli pozorované nedostatky v podpore tvorivosti detí a súviseli s nevytvorením dostatočného priestoru na spontánnu tvorbu detí a s neopodstatneným usmerňovaním či zásahom do detskej tvorby. Ďalším pozorovaným javom vo VVČ bolo používanie prevažne frontálnej organizácie výučby, dominancia učiteľa pri riadení aktivít, prezentovanie hotových poznatkov bez možnosti aktívneho objavovania.
- ⇒ **Grafomotorické kompetencie (55,2 %)**, hoci sú základným predpokladom úspešného zvládnutia školskej spôsobilosti, boli rozvíjané na slabšej úrovni. Príprava detí na elementárne písanie bola

obmedzovaná najmä nevhodnou ponukou grafického materiálu a podkladových formátov, opomenutím uvoľňovania dominantnej ruky prípravnými cvičeniami a korigovania nesprávnej polohy tela detí a nesprávneho držania grafického materiálu. Takisto viaceré deti nemali zautomatizované správne držanie tela pri grafických činnostiach v stoji alebo v sede.

⇒ **Počítačová digitálna gramotnosť (53,8 %)** bola deťmi preukázaná najslabšie. Ovplyvnilo ju využívanie digitálnych technológií v prevažnej miere len učiteľmi MŠ (interaktívna tabuľa, laptop, tlačiareň), čo ovplyvňovalo plnenie vzdelávacích štandardov štátneho kurikula v uvedenej oblasti.

Riadenie školy vrátane pedagogického riadenia (66,5 %) bolo celkovo na priemernej úrovni (70,4 %).

⇒ **Riaditelia škôl zväčša aplikovali riadiace kompetencie** v súlade s platným právnym stavom. Ale u viac ako tretiny z nich boli zaznamenané nedostatky v rozhodovaní a s ním súvisiacich procesoch.

⇒ **Vnútrošný systém kontroly a hodnotenia** dosiahol len **málo vyhovujúcu úroveň (43,9 %), nižšiu ako** v predchádzajúcom školskom roku (55%).

⇒ **Klímu a kultúru školy** vedúci pedagogickí zamestnanci vytvárali a udržiavali na veľmi dobrej úrovni (94,8 %). Prejavovala sa participatívnym riadením, podporou spolupráce a pozitívnymi vzťahmi medzi všetkými aktérmi VaV, čistotou a estetickosťou, ako i bezpečnosťou školského prostredia.

⇒ **Profesijný rozvoj zamestnancov** riadiaci zamestnanci takmer polovice škôl podporovali. Učitelia sa vzdelávali v oblasti rozvíjania funkčných gramotností a transverzálnych zručností, inovačných stratégií a metód VVČ, rozvíjania grafomotorických zručností a predčitateľskej gramotnosti detí a poskytovania podporných opatrení (PO). Avšak pri priamom pozorovaní VVČ aplikácia nadobudnutých poznatkov v prevažnej miere absentovala, čo sa mohlo prejavovať i v učení sa detí.

⇒ **Poradné orgány riaditeľa**, najmä pedagogická rada, v 43 % MŠ nevenovali pozornosť pedagogicko-didaktickým aspektom VVČ, prioritne riešili organizačné náležitosti aktivít školy, napr. besiedky, divadlá. Poznatky z pedagogickej diagnostiky boli prerokované polovicou pedagogických rád. Konanie poradných orgánov riaditeľa vzhľadom na ich poslanie bolo takmer nefunkčné v 46,2 % MŠ.

⇒ **Podporné opatrenia** (508) boli poskytované **223** deťom, poskytovalo ich **56** MŠ. Niektoré školy napriek tomu, že deti PO vyžadovali, ich deťom neposkytovali alebo poskytovali len časť navrhovaných PO.

Personálne (95,7 %) a materiálno-technické podmienky (95,5 %) školy zabezpečili na veľmi dobrej úrovni. Priestorové podmienky (82,6 %) zaistili na dobrej úrovni.

⇒ **Personálne zabezpečenie** v 17 (15,9) MŠ nezodpovedalo spôsobu organizácie VaV, prevádzke, počtu a potrebám detí vrátane detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie (PPV), detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) a detí, ktoré vyžadovali PO.

⇒ V 1MŠ boli identifikované **znaky priestorovej segregácie** detí rómskeho etnika a nezabezpečenie správnej životosprávy týchto detí.

⇒ **Bezbariérové upravené vstupné a vnútorné priestory** vzhľadom na deti so zdravotným znevýhodnením (ZZ) mala tretina MŠ.

⇒ **Optimálne podmienky pre VVČ detí a zaistenie ich bezpečnosti pri VaV** boli v päťtine (21,8 %) škôl obmedzované nejednoznačne definovanými, neaktualizovanými a aj chýbajúcimi podrobnosťami o postupoch a spôsoboch konania a tiež nedodržiavaním nastavených pravidiel v školskom poriadku.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

Komplexná inšpekcia bola vykonaná v **107** školách, z nich v **95** štátnych, **10** cirkevných a v **2** súkromných školách (**Tabuľka 1**). Vyučovací jazyk 82,2 % MŠ bol slovenský a takmer dve tretiny kontrolovaných subjektov (63,6 %) sídlili na vidieku.

Tabuľka 1 Základné údaje o kontrolovaných materských školách

POČET KONTROLOVANÝCH ŠKÔL		107
Vyučovací jazyk	slovenský	88
	maďarský	15
	slovenský – maďarský	4
Zriaďovateľ	štátne školy	95
	cirkevné školy	10
	súkromné školy	2
Sídlo	mesto	39
	vidiek	68

V materských školách bolo v **306 triedach**, 276 s vyučovacím jazykom slovenským (VJS), 30 s vyučovacím jazykom maďarským (VJM), celkovo predprimárne vzdelávaných **5 868 detí** (**Tabuľka 2**). Vo väčšine tried (95,4 %) bola deťom poskytovaná celodenná VaV. V kontrolovaných MŠ sa vzdelávalo **399** detí z MRK, čo predstavovalo 6,8 % z celkového počtu detí. Zároveň bolo evidovaných **160** detí so ŠVVP. Z nich viac ako polovicu (55 %) tvorili deti so ZZ. Skoro polovica (46,9 %) detí so ŠVVP pochádzala zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) a takmer všetky z nich (92 %) boli z MRK. Podporné opatrenia boli poskytnuté **223** deťom. Kontrolované subjekty vzdelávali **65** detí cudzincov.

Tabuľka 2 Údaje o deťoch a triedach v materských školách

Údaje o deťoch a triedach	s VJS	s VJM	spolu
Celkový počet tried	276	30	306
z nich s celodennou VaV	266	26	292
z nich s poldennou VaV	10	4	14
Celkový počet detí v MŠ	5 337	531	5 868
z nich detí z MRK	385	14	399
z nich detí cudzincov	64	1	65
z nich detí s PO	200	23	223
Počet detí so ŠVVP	137	23	160
z nich deti so ZZ	78	10	88
z nich deti zo SZP	62	13	75
z nich deti z MRK	69	0	69

Positívom vzhľadom na miestne podmienky MŠ i postupné školským zákonom ustanovené právo každého dieťaťa na miesto v MŠ bolo aj edukovanie **453** detí vo veku od 2 do 3 rokov, ktoré tvorili 7,7 % všetkých detí MŠ (**Tabuľka 3**). Takmer dve tretiny (65,8 %) z nich boli vzdelávané v samostatných triedach pre deti vo veku od 2 do 3 rokov a 34,2 % navštevovalo spojené triedy pre deti od 2 do 6 rokov.

Tabuľka 3 Údaje o 2- až 3-ročných deťoch a deťoch plniacich povinné predprimárne vzdelávanie

Počet detí	2- až 3-ročných			plniacich PPV		
	spolu	z nich v samostatných triedach	z nich v spojených triedach	spolu	z nich v samostatných triedach	z nich v spojených triedach
s VJS	417	287	130	1881	1 081	800
s VJM	36	11	25	211	33	178
Spolu	453	298	155	2092	1 114	978

Povinné predprimárne vzdelávanie

Materské školy vzdelávali **2 092 detí**, ktoré **plnili PPV**, pričom len 53,3 % z nich bolo vzdelávaných v samostatných triedach pre deti vo veku 5 až 6 rokov (**Tabuľka 4**). V plnení PPV **pokračovalo 220 detí**. Kontrolované subjekty evidovali **117 detí** plniacich PPV **so ŠVVP**, z nich 61 so ZZ a 59 detí pochádzajúcich zo SZP. Z celkového počtu detí plniacich PPV bolo **34 cudzincov** vrátane 31 detí z Ukrajiny. Oslobodených od povinnosti dochádzať do MŠ bolo **8 detí**. **Osobitným spôsobom** bolo vzdelávaných **36 detí** plniacich PPV, z nich vzdelávaných v školách mimo územia SR bolo **16** a individuálne vzdelávaných bolo **20 detí** vrátane **1** v zahraničí.

Tabuľka 4 Údaje o deťoch plniacich povinné predprimárne vzdelávanie

Počet detí plniacich PPV	Spolu
Celkový počet detí plniacich PPV	2 092
Deti pokračujúce v plnení PPV	220
Deti oslobodené od povinnosti dochádzať do MŠ	8
Deti plniace PPV vzdelávané osobitným spôsobom	36
Deti so ŠVVP plniace PPV	117

Podmienky prednostného prijímania detí, pre ktoré bolo predprimárne vzdelávanie v MŠ povinné, upravilo v školskom poriadku **94,4 %** riaditeľov. Reálne tieto podmienky uplatnilo voči deťom s trvalým pobytom v obci 85 riaditeľov spádových škôl a 2 riaditelia pre deti umiestnené v zariadení na základe rozhodnutia súdu.

O pokračovaní plnenia PPV detí, ktoré nedosiahli školskú spôsobilosť, rozhodlo 62 riaditeľov. Riaditelia 7 MŠ rozhodli o **oslobodení dieťaťa plniaceho PPV od povinnosti dochádzať** do školy zo zdravotných dôvodov a riaditelia 6 škôl vzhľadom na dieťa so ZZ, ktorému nebolo poskytované vzdelávanie do pominutia dôvodov, pre ktoré došlo k oslobodeniu od povinnosti dochádzať do MŠ. Riaditelia 9 škôl povolili **individuálne vzdelávanie dieťaťa** prostredníctvom kvalifikovanej osoby, ktorú zabezpečili zákonní zástupcovia a **2 riaditelia** povolili individuálne vzdelávanie dieťaťa, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie v MŠ povinné a zdravotný stav mu neumožňoval účasť na PPV.

Príslušnému orgánu štátnej správy a obci, v ktorej malo dieťa trvalý pobyt, oznámili 7 riaditelia (zo 16), že zákonní zástupcovia nedbali o riadne plnenie PPV svojho dieťaťa.

Žiadosti o prijatie detí do MŠ

Riaditelia ku školskému roku 2024/2025 evidovali **2 633 žiadostí** zákonných zástupcov o **prijatie detí do MŠ** (**Tabuľka 5**). Z nich bolo 15,8 % žiadostí detí, pre ktoré bolo predprimárne vzdelávanie v MŠ povinné. Riaditelia neprijali 536 detí vrátane 48 cudzincov, 6 detí so ZZ, 3 zo SZP a 2 z MRK. Dôvodmi ich neprijatia boli najmä nedostatočná kapacita MŠ (53,7 %), nespĺňanie podmienok prijatia (27,4 %),

rozhodnutie zákonných zástupcov umiestniť svoje deti do inej MŠ v rámci bydliska alebo mimo miesta bydliska (17,4 %).

Tabuľka 5 Žiadosti o prijatie detí do MŠ pre školský rok 2024/2025

Žiadosti o prijatie detí do MŠ	Počet evidovaných žiadostí	Počet neprijatých detí do MŠ
Celkový počet žiadostí o prijatie detí do MŠ	2633	536
z nich počet detí v PPV	416	-
z nich počet detí cudzincov	57	48
z nich počet detí so ZZ	25	6
z nich detí zo SZP	16	3
z nich detí z MRK	196	2

Výchovno-vzdelávací proces v školách zabezpečovalo celkovo **702** pedagogických a odborných zamestnancov (PZ a OZ), z nich 656 interných a 46 externých (**Tabuľka 6**).

Tabuľka 6 Prehľad o pedagogických, odborných a iných zamestnancoch

Počet zamestnancov		Interní	Externí	Spolu
Pedagogickí zamestnanci	učiteľ	593	-	677
	pedagogický asistent	46	22	
	školský špeciálny pedagóg /špeciálny pedagóg	9	7	
Odborní zamestnanci	supervízor	1	-	18
	školský psychológ/psychológ	3	1	
	školský logopéd/logopéd	2	1	
	sociálny pedagóg	2	2	
	pomocný vychovávateľ	-	6	
Iní zamestnanci	rodičovský asistent	-	5	7
	prax pre mladých z úradu práce	-	2	
Celkový počet		656	46	702

2 Hlavné zistenia

2.1 Pribeh výchovy a vzdelávania

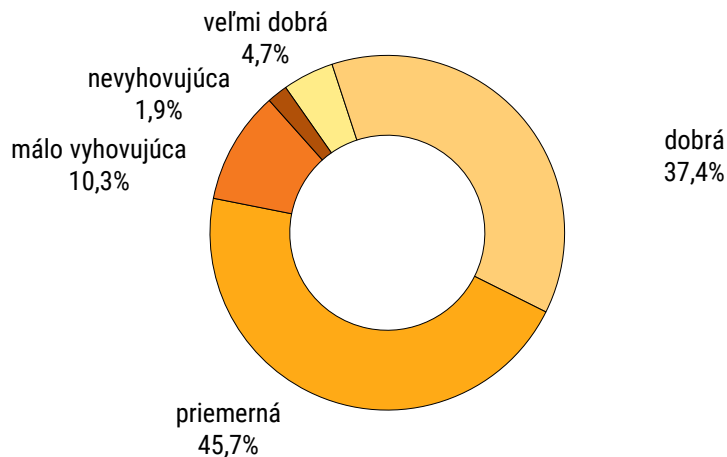
Proces **učenia sa detí** bol monitorovaný prostredníctvom **460** súvislých výučbových blokov v celkovom rozsahu **2 018** hodín. Dopoldňajších priamych pozorovaní VVČ bolo **287** (1 416 hodín) a popoludňajších hospitácií bolo **173** (602 hodín). Uskutočnených bolo **397** pozorovaní (1 737 hodín) v triedach s **VJS** a **63** pozorovaní (281 hodín) v triedach s **VJM**.

Na veľmi dobrej úrovni bolo učenie sa detí v **5** MŠ, na dobrej v **40**, na priemernej v **49** školách. Málo vyhovujúcu úroveň dosiahlo učenie sa detí v **11¹** MŠ a nevyhovujúcu v **2** školách² (**Graf 2**).

¹ MŠ s VJM – Óvoda, Rimavská Seč 410; ZŠ s MŠ s VJM – Alapiskola és Óvoda, Hlavná 34, Lenartovce; ZŠ s MŠ Pavla Emanuela Dobšinského, Teplý Vrch 56; MŠ s VJM – Óvoda, Uzovská Panica 205; ZŠ s MŠ Bzovík 135; MŠ Školská 246, Lastovce; MŠ, Rokycany 40; MŠ Doľany 110; MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Horná Potôň 124; MŠ pri ZŠ, Cerová 277; MŠ, Bíňovce 8

² MŠ, Harmanec 10; MŠ s VJM, Ivanice 21

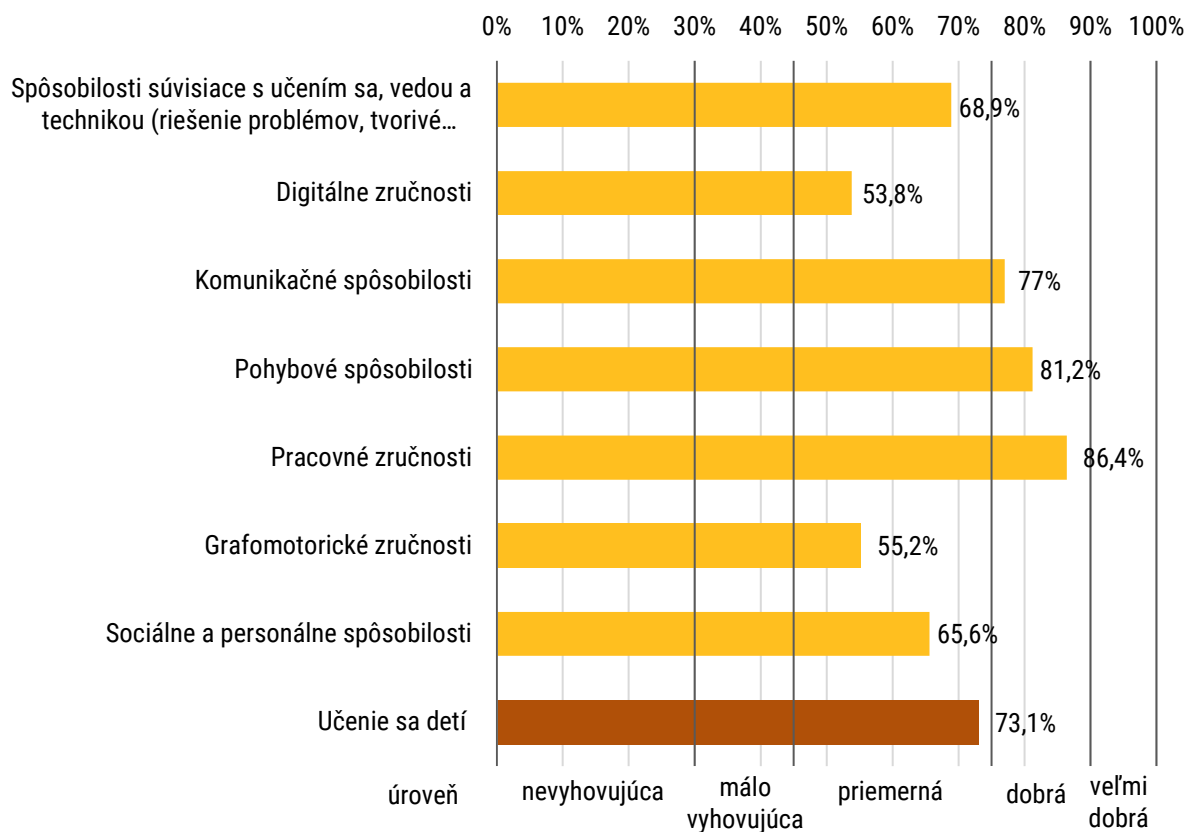
Graf 2 Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v oblasti učenia sa detí

Učenie sa detí dosiahlo priemernú úroveň (73,1 %), (Graf 3).

Z celkového zhodnotenia úrovne sledovaných kompetencií vyplývalo, že deti najvýraznejšie, na dobrej úrovni, preukázali pracovné zručnosti (86,4 %), pohybové spôsobilosti (81,2 %) a komunikačné kompetencie (77 %). V sebaobslužných činnostiach boli zväčša samostatné (84,9 %). Ostatné spôsobilosti a zručnosti prejavili na priemernej úrovni, nižšej ako 75 %, vrátane grafomotorických (55,2 %) i digitálnych (53,8 %) kompetencií. Deti z národnostne zmiešaného územia, deti so ŠVVP či deti vyžadujúce poskytovanie PO vo VaV a aj deti cudzincov mali možnosť takmer bez obmedzenia plniť učebné zadania, spontánne nadväzovať nové priateľstvá a zúčastňovať sa rôznorodých aktivít s rovesníkmi.

Graf 3 Uplatňovanie spôsobilostí a zručností deťmi v materských školách

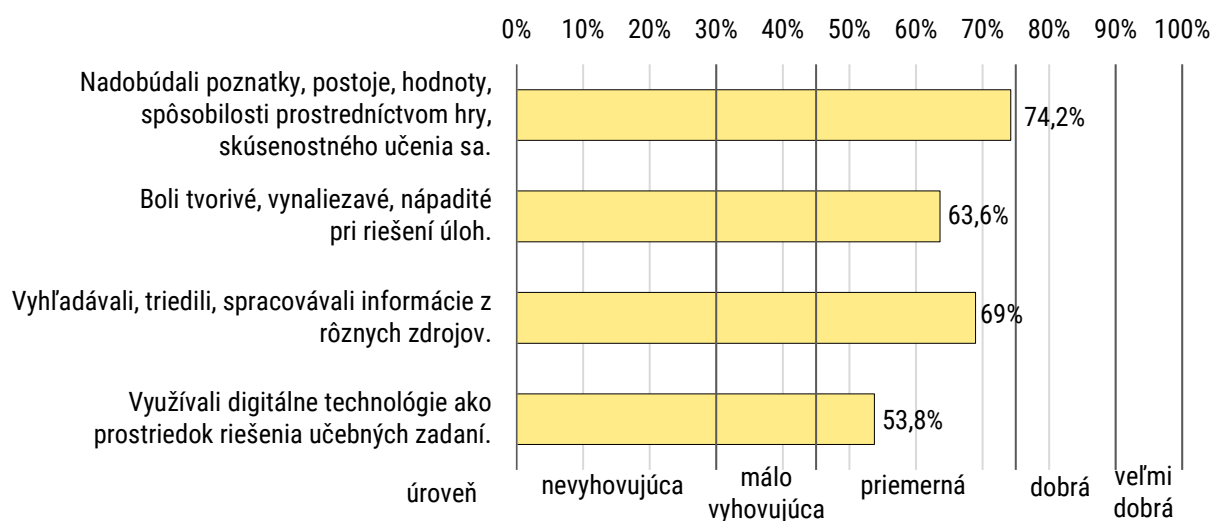
Deti dosiahli v oblasti učenia sa, vedy a techniky priemernú úroveň rozvoja spôsobilostí (68,9 %) (Graf 3).

Kritické myslenie detí niektorí učitelia rozvíjali prostredníctvom zadávania problémových úloh a aktívnou prácou s chybami. Deti prezentovali postupy a riešili úlohy podľa vlastných predstáv, spolupracovali v skupinách a spoločne komunikovali postupy k dosiahnutiu cieľa i s využitím vlastných skúseností. **Matematickú gramotnosť** si deti rozvíjali počítaním, priradovaním číslíc k množstvu, skladaním stavebníc, určovaním a pomenúvaním geometrických tvarov, vytváraním vzorov z farieb a tvarov, ako aj riešením úloh, ktoré si vyžadovali logické uvažovanie a hľadanie súvislostí. Problémové úlohy riešili aj prostredníctvom výrokov o pravdivých a nepravdivých tvrdeniach alebo riešením sudoku. Najmä u detí plniacich PPV niektorí učitelia implementovali Hejného metódu v kombinácii s didaktickými hrami, čím efektívne stimulovali rozvoj logického myslenia, priestorovej orientácie a schopnosti kreatívne riešiť problémy. **Finančnú gramotnosť** získavali v praktických činnostiach aplikovaním v námetových hrách, kde manipulovali s platidlami, rozlišovali množstvá a druhy tovaru. Deti spoznávali zákonitosti prírody, fungovanie sveta a životné prostredie **vyhľadávaním, triedením a spracovávaním informácií z rôznych zdrojov** (69 %), (Graf 4). Ak mali možnosť, bádali prostredníctvom lupy, mikroskopu ap. Prírodovednú gramotnosť zvládali vysvetľovaním zmyslu a používaním správnych prírodovedných pojmov. Získané informácie overovali na vychádzke, vzájomnou diskusiou, alebo porovnávali so skúsenosťou z rodinného prostredia. Dôležitým zdrojom informácií boli pre ne voľne dostupné knihy, obrázky, časopisy a encyklopédie, ktoré im učitelia ponúkli. Hra predstavuje prirodzenú a nenahraditeľnú súčasť vývinu dieťaťa. Jej funkcia je kľúčová. **Deti nadobúdali poznatky formou hry a zážitkovým skúsenostným učením** na priemernej úrovni 74,2 % (Graf 4). V rolových, pohybových a didaktických hrách preukazovali získané poznatky o ľudskom tele. Experimentovali napr. s rôznymi skupenstvami vody, farbami, ponárali prírodniny do vody a vyrábali výluhy z rôznych prísad farbením, ktorými farbili látky a listy stromov. Zmyslovými orgánmi identifikovali rozmanité vonkajšie podnety (zvuk hrkálky, vôňa olejčka, tvrdý, mäkký materiál, tvar predmetu...). Podnetné prostredie, cieľavedomá intervencia učiteľov a obohacujúce aktivity súvisiace so ŠKVP významne prispeli k celkovému rozvoju kognitívnych, komunikačných a sociálnych zručností detí (napr. exkurzia u včelára, mestskej polície). Vo voľných, námetových a konštrukčných hrách deti prejavovali **originalitu a nápaditosť** na priemernej úrovni (63,6 %), (Graf 4), čo bolo najslabšou oblasťou rozvoja spôsobilosti učenia sa, vedou a technikou. **Nedostatky boli pozorované** v podpore tvorivosti detí vo výtvarných a pracovných činnostiach a súviseli s nevytvorením dostatočného priestoru na spontánnu tvorbu detí a s neopodstatneným usmerňovaním či zásahom pedagógov do detskej tvorby. Ďalším pozorovaným javom vo VVČ bolo používanie prevažne frontálnej organizácie výučby, dominancia učiteľa pri riadení aktivít, prezentovanie hotových poznatkov bez možnosti aktívneho objavovania.

Aj napriek tomu, že väčšina kontrolovaných MŠ mala dostupné **digitálne technológie** (91,6 % MŠ) a pripojenie na internet (98,1 %), deti preukázali **digitálne zručnosti na najnižšej úrovni** (53,8 %), (Graf 4). Základné digitálne zručnosti nadobúdali pri riešení učebných problémov využívaním rozmanitých technológií³. Programovateľné digitálne hračky podporovali rozvoj logického myslenia a vytvárania postupov na dosiahnutie cieľa s využitím metódy pokus-omyl. Obsah a charakter niektorých realizovaných činností si explicitne nevyžadoval použitie technológií alebo deti nemali ponuku využívať digitálne technológie ako prostriedok riešenia učebných problémov.

³ interaktívna tabuľa, hovoriace štipce, Bee Bot so štvorcovou podložkou, mikrofón Easy speak, elektronický slimák Qobo, robotická myška, robot mTiny, robot Artie, interaktívne knihy so zvukovým perom...

Graf 4 Spôsobilosti súvisiace s učením sa detí, vedou a technikou a rozvojom digitálnych zručností

Deti preukázali nadobudnuté komunikačné spôsobilosti (77 %) na dobrej úrovni (Graf 3).

Získali schopnosť **uplatňovať komunikačné konvencie, aktívne komunikovať, samostatne formulovať otázky** (73,3 %) bezprostredným zapájaním sa do rozhovorov v triede s deťmi aj s učiteľmi (Graf 5). V rozhovoroch prezentovali aj zážitky a skúsenosti z rodinného prostredia. Avšak často nerešpektovali dohodnuté pravidlá (prekrikovali sa, nerešpektovali hovoriaceho, nemali znútornené pravidlá triedy), na ktoré učitelia nie vždy reagovali. Vlastné názory vyjadrovali zväčša počas spontánnych činností. Pri čítaní s porozumením, maľovanom čítaní a hádaní hádaniek najmä deti plniace PPV vedeli klásť doplňujúce otázky. Návštevou divadelných predstavení spoznávali nové rozprávky, rozvíjali si slovnú zásobu a osvojovali si spisovnú podobu slovenského jazyka. Využívali interaktívne knihy so zvukovým perom, ktoré prinášali deťom možnosť vlastného tempa učenia sa a rozširovania si slovej zásoby. Integrácia metódy D. B. El'konina najmä u detí plniacich PPV spolu s využitím vizuálnych podnetov podporila postupné získavanie **jazykových zručností v oblasti predčitateľskej gramotnosti**. K základom nadobúdania predčitateľskej gramotnosti detí prispievalo i vizuálne podnetné prostredie triedy (kalendár počasia, hravá abeceda s riekankami, ročné obdobia, pravidlá triedy...). Rozvoju fázy rannej gramotnosti detí napomáhali učitelia aj čítaním a prednesom rôznych žánrov, napr. bájky, rozprávky, básní. Rôznymi hrami s textom podporovali u detí pozornosť, pamäť, sluchové vnímanie, rytmus. Rečový prejav a vyjadrovanie sa väčšiny učiteľov bol pre deti pozitívnym vzorom, hoci niektoré občas používali nespisovné výrazy, zdobneniny či nárečie. V niektorých prípadoch pri aktívnom a spontánnom nadväzovaní komunikácie vytvárali deťom prekážky poruchy ich reči a rečové prejavy, preto viaceré vyžadovali logopedickú intervenciu. Avšak artikuláčnej cvičenia a hry na rozvoj fonematického vnímania zaraďovali učitelia do VVČ sporadicky.

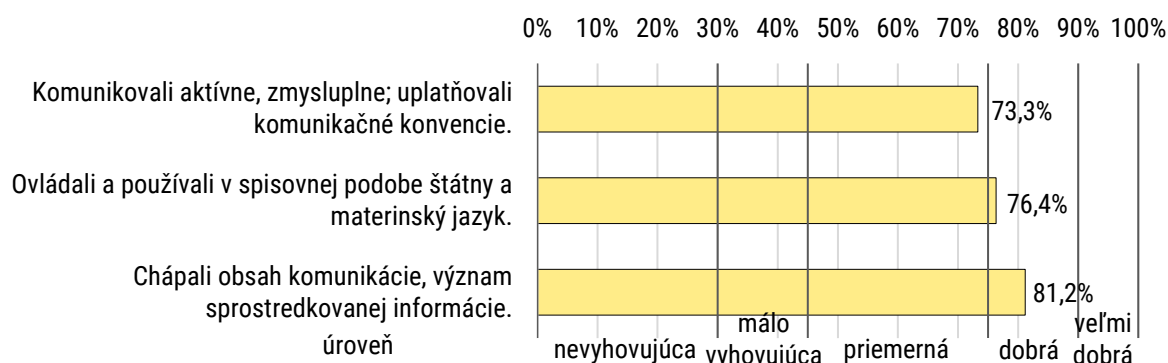
Deti chápali obsah komunikácie a význam sprostredkovanej informácie, vrátane písanej reči (81,2 %), čo učitelia u detí podporovali aplikovaním rôznych metód⁴ (Graf 5). Deti plniace PPV boli inšpirované k priradovaniu grafém a obrázkov prostredníctvom riešenia tajničiek, skladania písmen do jednoduchých slov podľa predlohy, metódou slovnej banky priradovali k sebe slová na základe vizuálnej zhodnosti. Z počutých textov dokázali vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života.

Nadobúdanie, ovládanie a používanie štátneho a materinského jazyka v spisovnej podobe a veku primeranom rozsahu (76,4 %), (Graf 5) bolo u detí rozvíjané priebežne, najmä v hrových činnostiach, pri reprodukcii riekaniek, piesní a v rozhovoroch s učiteľmi. Deti mali nadobudnutú primeranú slovnú zásobu a tvorili gramaticky správne jednoduché i rozvité vety. Pri prezentovaní svojich želaní a potrieb väčšinou uplatňovali zaužívané frázy a slovné spojenia. Učitelia využívali kladené otázky aj na priebežné

⁴ napr. čítanie ranného odkazu a prediktabilných kníh, rytmizovanie, analyticko-syntetické jazykové hry, rekapitulácia vysvetlených postupov a zadaní

usmerňovanie súvislej komunikácie detí. Slovnú zásobu si deti rozširovali aj počúvaním príbehov a rozprávok pred odpočinkom. Preukazovanie a nadobúdanie jazykových a komunikačných kompetencií v štátnom jazyku u detí s **vyučovacím jazykom maďarským a detí cudzincov** bolo rôznorodé, ovplyvnené viacerými faktormi. Väčšina detí, najmä plniacich PPV, nadväzovala rečový kontakt spontánne, v komunikácii prirodzene prepájala maďarský a slovenský jazyk. Deti dokázali formulovať gramaticky správne jednoduché vety, interpretovať vlastné zážitky a odpovedať celou vetou. Zároveň dodržiavali zásady kultivovaného rečového prejavu a mali primerane nadobudnutú slovnú zásobu v oboch jazykoch. Niektorí učitelia cielene prepájali vyučovací a štátny jazyk vo všetkých formách denných činností, vďaka čomu deti z dvojazyčného prostredia uplatňovali bezprostrednú bilingválnu komunikáciu. Verbálne prejavy ostatných detí boli často strohé a čiastočne nespisovné, a to i napriek aplikácii efektívnych stratégií učenia sa (vizualizácia, verbalizácia činností). Obmedzená aktívna slovná zásoba v spisovnom jazyku bola evidentná najmä pri udržiavaní dialógu. Deti rozumeli obsahu rozhovorov aj slovným pokynom. Ich odpovede boli prevažne jednoslovné a viazali sa na uzavreté otázky učiteľov. **Deti cudzincov** porozumeli základným pokynom a informáciám, do činností sa zapájali prevažne na podnet učiteľov. Ich verbálny prejav bol obmedzený, čo súviselo s komunikačnou bariérou. Učitelia, ale využívali rôzne formy a inovatívne metódy na podporu rozvoja ich slovnej zásoby v štátnom jazyku. U niektorých detí ukrajinskej národnosti na podporu komunikačného porozumenia využívali učitelia ruský jazyk. Verbálny prejav **detí z MRK** bol často obmedzovaný ich komunikačnou bariérou. Odpovedali prevažne jednoslovné a komunikácia s učiteľmi sa sústreďovala najmä na používanie naučených zdvorilostných fráz. Medzi sebou sa deti dorozumievali nárečím alebo komunikovali po maďarsky či rómsky, čo im sťažovalo nadobúdanie a používanie spisovnej podoby slovenského jazyka. Viaceré deti z MRK mali ťažkosti s výslovnosťou hlások a gramatickými tvarmi slov. Učitelia niektorých škôl⁵ príkladne reagovali na tieto potreby využívaním podporných stratégií, ako sú vizualizácia predmetov a činností, zreteľná artikulácia, opakovanie pokynov a preklad slov. **Individuálne interakcie so špeciálnymi pedagógmi** realizovali v dvoch MŠ⁶, ktoré navštevovali výhradne deti z MRK. Tieto prístupy prispievali k čiastočnej eliminácii jazykovej bariéry a podporovali rozvoj komunikačných schopností a sebadôveru týchto detí pri dorozumívaní sa v slovenčine. V oblasti predčitateľskej gramotnosti sa deti z MRK zapájali menej aktívne, a to najmä v analyticko-syntetických činnostiach ako určovanie začiatkových hlások či členenie slov na slabiky. Niektorí učitelia uviedli, že obmedzili čitateľské aktivity z dôvodu nižšej úrovne porozumenia obsahu komunikácie u týchto detí. Napriek tomu sa u viacerých prejavilo porozumenie základnej idey literárnych textov predovšetkým prostredníctvom výtvarného či pohybového spracovania. V triedach 3 MŠ⁷ bolo prostredie podporujúce poznávanie tlače a písaného textu zabezpečené minimálne, čo znižovalo účinok rozvíjania predčitateľskej gramotnosti detí.

Graf 5 Komunikačné spôsobilosti detí v materských školách

⁵ EP, Prakovce 308 ako súčasť ZŠ s MŠ, Prakovce 307; MŠ, Školská 246, Lastovce; MŠ, Potočná 112/4, Kravany; EP, Trhovište 51 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50 a EP, Trhovište 131 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50

⁶ MŠ, Doľany 110; MŠ, Zámotov 301

⁷ MŠ s VJM – Óvoda, Nová Vieska 31; MŠ, Kostolná ulica 560, Cabaj – Čápor; ZŠ s MŠ, Na Hôrke 30, Nitra

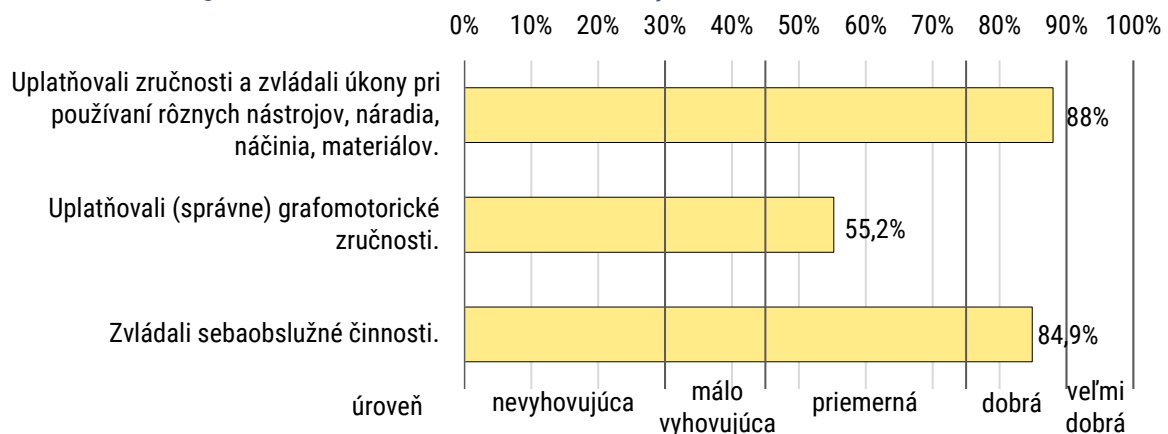
V pracovných zručnostiach (86,4 %) dosiahli deti dobrú úroveň (Graf 3).

Každodennými činnosťami v MŠ boli u detí upevňované **sebaobslužné činnosti** (84,9 %), ktoré sa zdokonaľovali v používaní základných hygienických návykov (Graf 6). Samostatne alebo s pomocou učiteľov si upravovali zovňajšok a stolovali kultivovane s použitím príboru. Zautomatizované sebaobslužné návyky mali deti plniace PPV. Používaním aj dielenského náradia nadobúdali **pracovné spôsobilosti** (88 %). Skrutkovaním, zatĺkaním, strihaním podľa pokynov aj s využitím vlastnej fantázie získavali elementárne zručnosti manipulácie s predmetmi dennej potreby. Pri sezónnych aktivitách na školskom dvore obratne používali záhradné náradie (metly, hrable, fúriky). Motorické zručnosti preukazovali aj pri odkladaní hračiek a udržiavaní poriadku vo svojom okolí. V oblasti **technickej gramotnosti** deti zostavili jednoduché mechanizmy a skúmali princípy ich fungovania na základe logického uvažovania (napr. rovníramenné váhy, naklonená rovina). **Jemnú motoriku** rozvíjali, napr. navliekaním korálikov. Modelovaním z plastelíny vytvárali plošné kvety, ktoré dotvárali s použitím prírodnín. Vhodne využívali a spracúvali odpadový materiál (rolka z toaletného papiera – strom, hríb...) alebo stavali z piesku. Kombinovali pritom rôzne techniky (skladanie, strihanie, lepenie, spájanie jednotlivých častí do celku i pomocou suchého zipsu). Uplatňovali prevažne technicky správne postupy a dodržiavali bezpečnostné pravidlá. Niekedy učitelia zasahovali do činnosti detí alebo vykonávali úkony namiesto nich, čo malo negatívny vplyv na individuálne možnosti rozvoja hrubej a jemnej motoriky a osobnej skúsenosti pri používaní rôznych nástrojov.

Grafomotorické zručnosti (55,2 %) deti preukázali na priemernej úrovni (Graf 3).

Príslušné spôsobilosti nadobúdali manipulovaním s rozmanitými grafickými nástrojmi (ceruzky, štetce, farbičky, kriedy) na rôzne veľkých plochách (tabuľa, chodník, maliarsky stojan, výkres ap.) a v rôznych východiskových polohách (stoj pri tabuli či maliarskom stojane, sed na stoličke). Mnohé deti silným zvieraním a nesprávnym úchopom grafického materiálu nedokázali zjemniť prítlak a zobraziť požadovanú líniu. Pri zobrazovaní **grafických línií dominovala** nesprávne zvolená veľkosť podkladovej plochy, najmä formát A4. Napriek usmerneniam niektorých učiteľov zotrvali deti v nevhodných telesných polohách (podsúvali hornú časť tela pod stôl, ovíjali nohy okolo nôh stoličky, sedeli si na nohách, príliš nízko skláňali hlavu nad záznamovú plochu).

Graf 6 Pracovné a grafomotorické zručnosti detí v materských školách

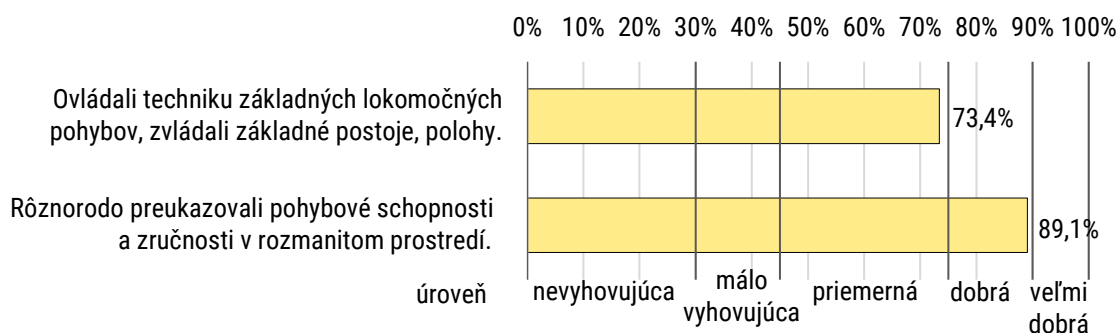
Pohybové spôsobilosti (81,2 %) preukázali deti na dobrej úrovni (Graf 3).

Pri realizácii zdravotných cvičení a telovýchovných aktivít aj prostredníctvom pohybového vzoru učiteľov boli iniciované k zdokonaľovaniu techniky vykonávania **základných lokomočných pohybov, zvládania základných postojov a polôh** na priemernej úrovni (73,4 %), (Graf 7). Zároveň uplatňovanie správnych metodických postupov a používanie príslušnej telovýchovnej terminológie učiteľmi prispievalo k zlepšovaniu motorického učenia sa detí v oblasti aktívneho pohybu. Súčasťou **zdravotných cvičení** boli hudobné i verbálne podnety, ktoré umocňovali radosť detí z činnosti. Rytmické čítanie a pohybová koordinácia detí boli podporované hudobno-pohybovými hrami, tanečnými animáciami, reprodukovanou hudbou, ojedinele priamym hudobným sprievodom na klavíri či využívaním nástrojov Orffovho

inštrumentára. Deti bezprostredne a pohotovo reagovali na zvukové (napr. bubienok, tleskanie rúk...), zrakové (vlajočka ap.) signály a verbálne pokyny. Vzhľadom na ne vedeli meniť základné telovýchovné polohy a striedať pohybové činnosti. Zapájali sa do hier zahŕňajúcich beh v kruhu, chôdzu po schodoch, podávanie lopty či hádzanie predmetov na cieľ. Preukázali adekvátne fyzickú zdatnosť a pohotovosť v štafetovom behu aj orientáciu v uzavretom i voľnom priestore. Učiteľmi občasné zaraďovanie **telovýchovných chvíľok** pri VVČ malo priaznivý účinok na regeneráciu síl a pozornosti detí potrebných v činnostiach vyžadujúcich si ich kreatívne a logické myslenie. Veľkou vnútornou motiváciou pre deti bolo samostatné využívanie telovýchovného náradia (lano, balančné kamene, akupresúrny chodník...), čo výrazne ovplyvnilo rozvoj motorických schopností vrátane koordinácie, rovnováhy a fyzickej zdatnosti detí. **Nedostatky sa prejavili** v zanedbaní nácviiku správnej techniky postojov a polôh, ktorý nezohľadňoval základné didaktické princípy ako postupnosť, trvácnosť a primeranosť ich fyzického zaťaženia. Tiež v zostavovaní postupnosti a náročnosti cvikov v zdravotnom cvičení učiteľa nie vždy venovali dostatočnú pozornosť, z toho dôvodu jednotlivé skladby cvičení neumožňovali precvičenie všetkých svalových skupín a záťaž cvikov vzhľadom na fyziologickú krivku zhora dolu či zdola hore a počet ich opakovaní nezohľadňoval fyzickú vyspelosť detí. Na väčšine pozorovaných VVČ s **hudobným zameraním** učiteľa neuskutočnili rytmické, dychové ani hlasové cvičenia. Priamemu spievaniu detí chýbalo zadanie východiskovej polohy a udržanie ich spevu v adekvátnom hlasovom rozsahu.

Realizovaný **pobyt vonku** vo väčšine škôl na dennej báze, najčastejšie v dopoludňajšom čase, významne prispieval k psychosomatickej pohode detí, posilňovaniu ich imunity a podpore emocionálnej a sociálnej interakcie detí. Poskytol deťom priestor na využitie **pohybových schopností a zručností v rozmanitom prostredí a rozmanitými spôsobmi** (89,1 %), (**Graf 7**), ktoré preukázali na dobrej úrovni. Prostredníctvom cieľených pohybových aktivít a voľných hier reflektujúcich podmienky ročných období mali deti možnosť preukázať pohybové zručnosti v oblasti šplhania, lezenia, preliezania prekážok, koordinovaných skupinových presunov, manipulácie s rôznymi telovýchovnými a sezónnymi pomôckami. Dodržiavaním pravidiel v hudobno-pohybových a pohybových hrách prejavovali ochotu spolupracovať a konať fair-play. Radosť z pohybu preukázali pri správnej technike chôdze, behu vo viazanom útvare aj v rozptyle. Výrazné zastúpenie v prírodnom prostredí mali naháňačky a loptové hry (zdokonaľovanie prstového úchopu a techniky hodu horným a dolným oblúkom). Na vychádzkach reflektovali pravidlá bezpečnosti súvisiace s rolou/účastníkom cestnej premávky, zvládali chôdzu vo dvojiciach. V prípade nepriaznivého počasia len ojedinele mali deti zabezpečenú náhradnú činnosť súvisiacu s aktívnym pohybom.

Graf 7 Pohybové spôsobilosti detí v materských školách

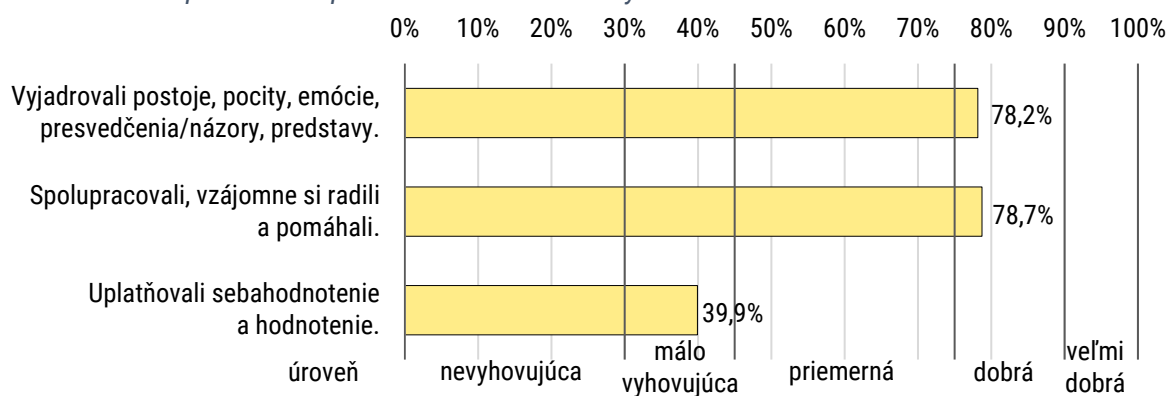
Nadobudnuté sociálne a personálne kompetencie (65,6%) preukázali deti na priemernej úrovni (Graf 3).

Spôsobilosti získavali aktívnou **spolupracou, vzájomným radením a pomáháním si** (78,7 %) vo dvojiciach aj v skupinách s rôznym počtom ich členov (**Graf 8**). Staršie deti prejavovali ochotu spolupracovať, no mnohokrát mali problémy vyjadriť sa. Mladšie deti inklinovali k samostatnej hre. Často vytvárali konflikty pri delení sa o hračky. Bez obáv dokázali prezentovať **vlastné pocity, emócie, názory a postoje** (78,2 %), čo poukazuje na ich zdravé sebavedomie a verbálnu vyspelosť. V rámci aktivít prejavovali prirodzené emocionálne prejavy. Tie reflektovali nielen ich osobné úspechy a neúspechy, ale aj aktuálnu náladu a úroveň interakcií s učiteľmi a rovesníkmi. Pripravenosť detí na žiaduce správanie úzko súvisí s

ich individuálnymi predispozíciami a životnými skúsenosťami. Vyskytli sa aj prípady odmietania pravidiel a agresívneho správania.

Hodnotiace a sebahodnotiace spôsobilosti preukázali deti na málo vyhovujúcej úrovni (39,9 %), (Graf 8). Napriek tomu, že na 75,7 % hospitáciách učitelia informovali deti o cieľoch VVČ, záverečné hodnotenie ich činností a adrešných výsledkov aplikovali len na 35,8 % priamych pozorovaní (Graf 9), čo **negatívne vplývalo** na sebareflexiu a hodnotenie rovesníkov. Deti často nemali príležitosť hodnotiť rovesníkov, nedokázali argumentovať svoje postupy ani výsledky a reagovali prevažne jednoslovne bez reflexie. Na 60,1 % pozorovaní neprejavili schopnosť hodnotiť seba ani iných.

Graf 8 Sociálne a personálne spôsobilosti detí v materských školách

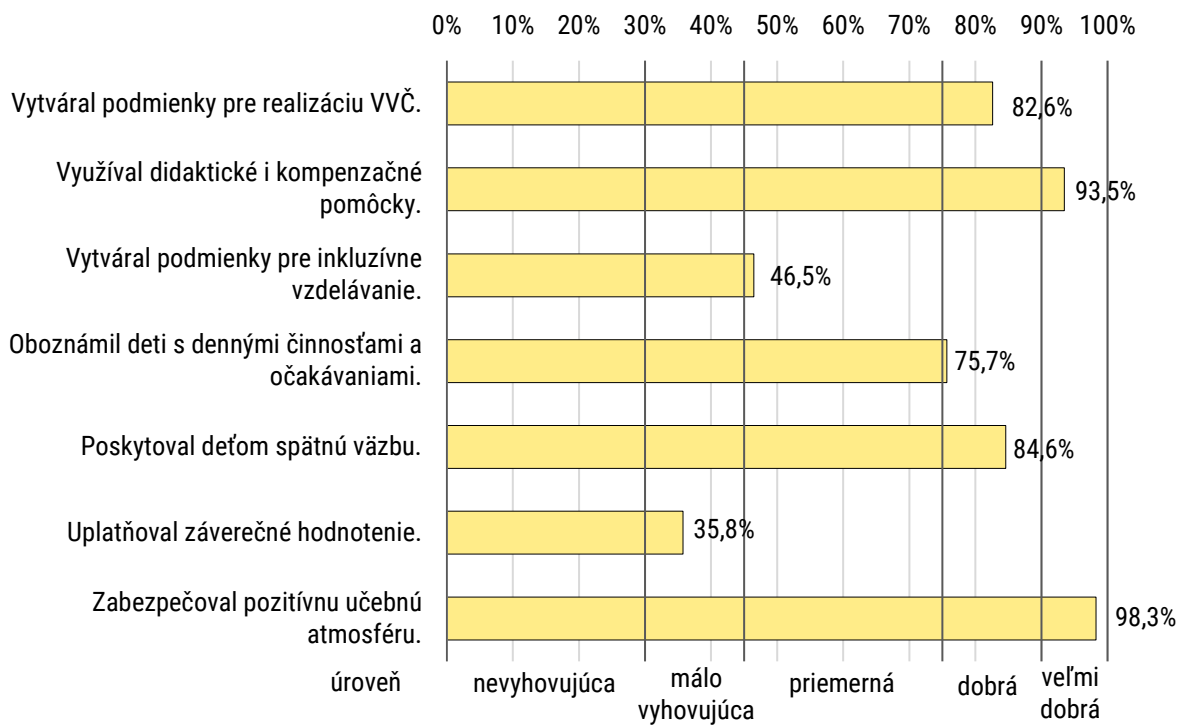

Vo väčšine MŠ učitelia vytvorili podnetné prostredie s dostatkom učebných a kompenzačných pomôcok podporujúcich celostný rozvoj detí (Graf 9).

V triedach bola počas 98,3 % priamych pozorovaní zaznamenaná učiteľmi vytvorená **priaznivá učebná atmosféra**. Zabezpečili tiež **vhodné podmienky** na realizáciu VVČ (82,6 %) a citlivo reagovali na potreby detí využívaním **didaktických, učebných a kompenzačných pomôcok** (93,5 %). Prierezom denných činností učitelia **poskytovali spätnú väzbu** (84,6 %) a priebežne oceňovali činnosti a výkony detí. Princípy **inkluzívneho vzdelávania**, individualizácie a diferenciacie učebných problémov boli pozorované len na 46,5 % hospitácií. Na viac ako polovici priamych pozorovaní učitelia neakceptovali individualitu a autonómiu dieťaťa, metodiky a metodické príručky. Jednotným definovaním učebného zadania bez ohľadu na rozvojovú úroveň detí nereflektovali ich osobnostné možnosti, a tým ovplyvňovali ich konanie a výsledky. Prevažoval frontálny spôsob výučby s komunikačnou dominanciou učiteľov, čo do značnej miery negatívne ovplyvňovalo personalizáciu pri VVČ a vytvorenie priestoru na sebareflexiu detí. **Na málo vyhovujúcej úrovni** bolo aplikovanie záverečného hodnotenia činností a výsledkov detí. Vo viacerých prípadoch učitelia kládli uzavreté otázky⁸, ktoré nereflektovali hodnotenie aktivity a výkon detí v nadväznosti na zámer a očakávania výsledkov činnosti.

⁸ Ako ti to išlo; Páčilo sa ti to?; Čo najviac?

Graf 9 Vyučovanie učiteľom materskej školy

Tabuľka 7 Hlavné zistenia z posudzovania priebehu výchovy a vzdelávania

POZITÍVNE ZISTENIA

- preukázanie pracovných a pohybových zručností deťmi
- vytváranie pozitívnej klímy a priaznivej učebnej atmosféry učiteľmi

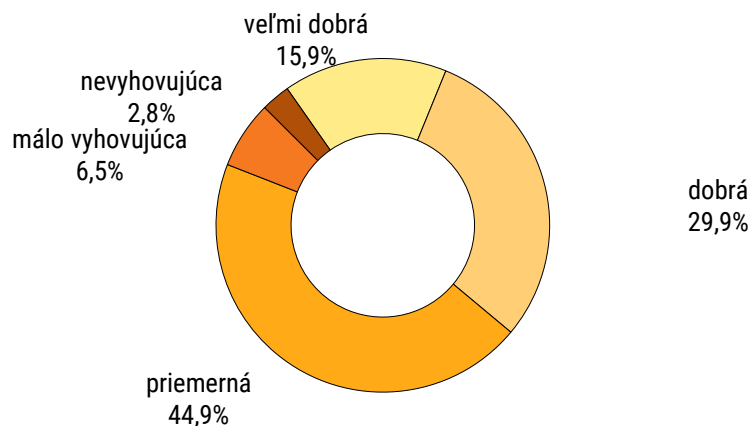
OBLASTI VYŽADUJÚCE ZLEPŠENIE

- rešpektovanie osobitosti a jedinečnosti detí prostredníctvom personalizácie výučby v kontexte aplikácie inkluzívneho vzdelávania
- uplatňovanie záverečného hodnotenia činností a výkonov detí podľa vopred definovaných cieľov s dôrazom na motivačné a korekčné hľadisko, ktoré podporuje ich sebavedomie a ďalší rozvoj
- oboznamovanie detí so zámermi činností a výslednými očakávaniami
- rozvíjanie štátneho jazyka, slovnej zásoby, aktívneho používania vo verbálnom prejave a napomáhanie porozumenia u detí z etnicky zmiešaného prostredia
- vytváranie priestoru a podporovanie detí k vyjadrovaniu sa a hodnoteniu vlastných pokrokov a činností
- zaraďovanie hry, aktivizujúcich metód a inovatívnych prístupov do VVČ s podporovaním tvorivosti, vynaliezavosti a zvedavosti detí
- akceptovanie metodických postupov vzhľadom na účinné rozvíjanie a nadobúdanie grafomotorických, digitálnych, sociálnych a personálnych i komunikačných kompetencií
- využívanie digitálnych technológií ako prostriedku na získavanie informácií a riešenie učebných problémov

2.2 RIADENIE ŠKOLY

Riadenie bolo na veľmi dobrej úrovni v **17** školách, na dobrej v **32**, na priemernej úrovni v **48** školách. Málo vyhovujúcu úroveň riadenia dosiahlo **7** MŠ⁹ a nevyhovujúcu **3** školy¹⁰ (**Graf 10**).

Graf 10 Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v oblasti riadenie školy

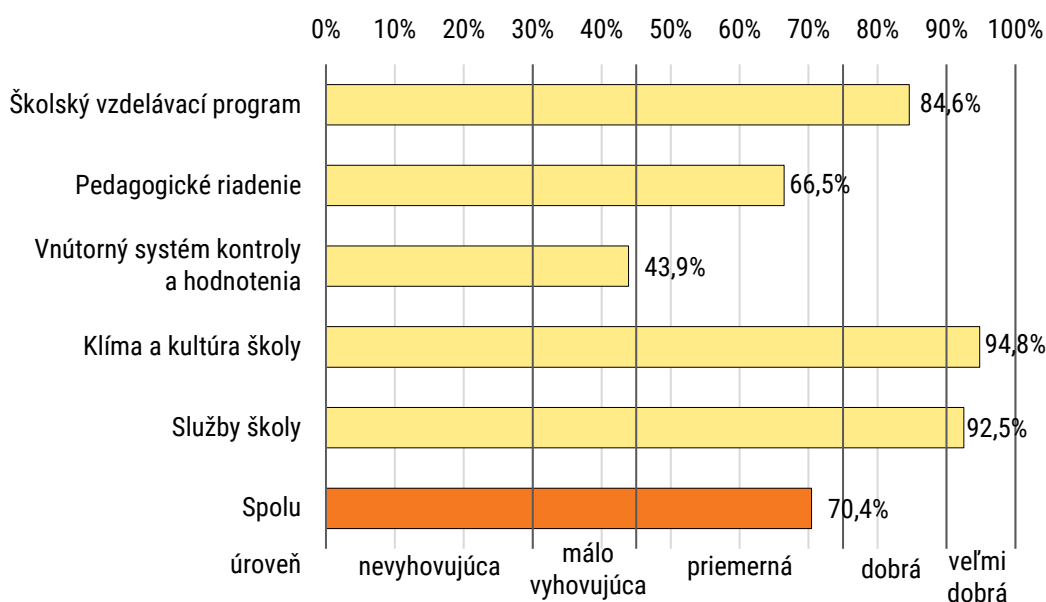
Celkovo bolo riadenie školy na priemernej úrovni (70,4 %), (Graf 11).

Riaditelia vo väčšine škôl pri zaraďovaní detí do tried akceptovali určený počet detí školským zákonom, rozhodnutie RÚVZ o najvyššej kapacite MŠ, prípadne konkrétnej triedy, a zabezpečili ich celodennú edukáciu príslušným počtom pravidelne sa striedajúcich učiteľov. Proces pedagogického riadenia však znižovali nedostatky v rozhodovaní a procesoch s ním súvisiacich u 39,3 % riaditeľov škôl. Nedocenenie významu rozvíjania profesijných kompetencií PZ vrátane riadiacich, ale najmä neefektívny systém monitorovania vplyvu vzdelávania učiteľov na úroveň VVČ či slabá účasť poradných orgánov riaditeľa na profesijnom rozvoji PZ ovplyvnili osobnostný a vzdelávací rozvoj detí. Úroveň riadenia školy výrazne oslabovala málo vyhovujúca úroveň (43,9 %) vnútorného systému kontroly a hodnotenia.

⁹ MŠ s VJM – Óvoda, Rimavská Seč 41; MŠ s VJM – Óvoda, Držkovce 17; EP ako súčasť ZŠ s MŠ, Bzovík 135; MŠ, Radvanská 28, Banská Bystrica; ZŠ s MŠ, Trhovište 50; MŠ, Dulova Ves 116; MŠ s VJM – Óvoda, Uzovská Panica 205

¹⁰ MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Horná Potôň 124; MŠ s VJM – Óvoda Ivanice 21; MŠ, Harmanec 10

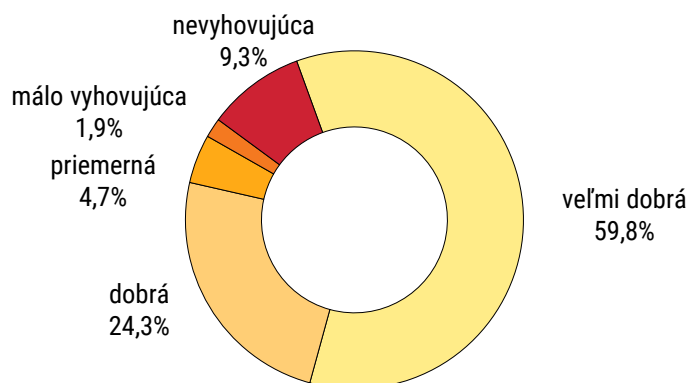
Graf 11 Riadenie školy

2.2.1 Školský vzdelávací program

Veľmi dobrú úroveň vypracovania malo **64** ŠkVP, dobrú **26** a priemernú úroveň **5**. Na málo vyhovujúcej úrovni boli **2** ŠkVP¹¹, na nevyhovujúcej úrovni **10**¹² (**Graf 12**).

Graf 12 Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v spracovaní ŠkVP

Školský vzdelávací program bol vypracovaný školami na dobrej úrovni (84,6 %), (Graf 11).

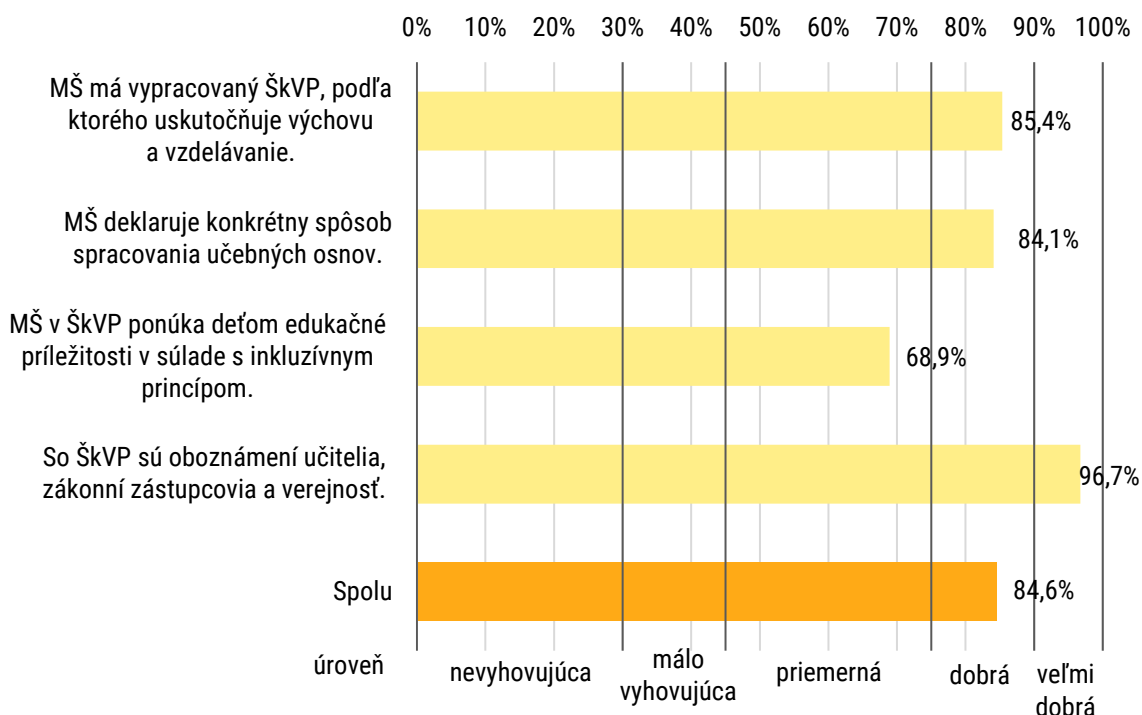
Materské školy uskutočňovali VVČ podľa ŠkVP, ktoré aj vlastnými cieľmi VaV korelovali so Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie v MŠ (ŠVP), školským zákonom stanovenými cieľmi a princípmi VaV, reálnymi podmienkami škôl a ich koncepcnými zámermi rozvoja (85,4 %), (**Graf 13**). V takmer štvrtine škôl s triedami s VJM absentovali zámery týkajúce sa oboznamovania, nadobúdania a používania štátneho jazyka. Edukačné príležitosti pre deti vyžadujúce PO ponúkalo 51 dokumentov. S obsahom školských kurikul boli oboznámení účastníci VaV, zákonní zástupcovia detí aj verejnosť

¹¹ MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Horná Potôň 124; ZŠ s MŠ, Radvanská 1, Banská Bystrica

¹² MŠ, Harmanec 10; MŠ s VJM – Óvoda, Držkovce 17; EP ako súčasť ZŠ s MŠ, Bzovík 135; MŠ, Radvanská 28, Banská Bystrica; MŠ s VJM – Óvoda, Ivanice 21; MŠ, Dulova Ves 116; MŠ, Hviezdoslavova 2/110, Ladce; MŠ, Pribiš 134; MŠ, Požiarna 1291/26, Púchov; MŠ, Kvašov 16

ich zverejnením (96,7%). Učebné osnovy neboli jednoznačne spracované v 15,9 % škôl, čo negatívne ovplyvňovalo ich systematické plnenie.

Graf 13 Hodnotené indikátory ŠkVP

Školský vzdelávací program vypracovaný v súlade so ŠVP a s princípmi a cieľmi VaV stanovenými školským zákonom predložilo 86,9 % škôl. Zameranie školy, poslanie a ciele VaV vrátane vlastných cieľov VaV korešpondovali v 84,1 % ŠkVP s reálnymi podmienkami a koncepčným zámerom rozvoja školy.¹³ Konkrétne a merateľné **vlastné ciele VaV** sa týkali najmä zdravého životného štýlu vrátane telesnej zdatnosti a pohybu; personálnych kompetencií detí; environmentálnej, regionálnej, multikultúrnej aj polytechnickej VaV. Cirkevné školy napomáhali duchovnému rozvoju a religiozite detí. Školy s VJM orientovali pozornosť na komunikáciu detí v štátnom jazyku.

V 5 školách¹⁴ absentovali zámery týkajúce sa oboznamovania, nadobúdania a používania štátneho jazyka. V 1 MŠ¹⁵ sa deklarované prepájanie vyučovacieho a slovenského jazyka nepreukázalo. V ďalšej škole¹⁶ nebol dôsledne dodržiavaný vyučovací jazyk.

Konkrétny spôsob spracovania **učebných osnov** preukázalo 84,1 % škôl. U viac ako polovice z nich boli učebné osnovy vzdelávacie štandardy ŠVP. Takmer tretina MŠ prezentovala učebné osnovy v podobe obsahových celkov a 5,6 % MŠ v podobe vyhovujúcej ich potrebám. Systematický postup pri zabezpečovaní predprimárneho vzdelávania detí vrátane plnenia učebných osnov obmedzovali **nedostatky v takmer päťtine MŠ**. Súviseli s neaktuálnymi informáciami v ŠkVP; nesúlalom cieľov VaV a zamerania školy s reálnymi podmienkami alebo koncepčným zámerom rozvoja školy; chýbajúcimi stratégiami VaV aj kritériami hodnotenia detí; s opomenutím zámerov na podporovanie nadobúdania a ovládania štátneho jazyka deťmi na národnostne zmiešanom území či implementovania osobitostí VaV detí so ZZ a detí cudzincov.

¹³ Spracovanie ŠkVP ako príklad dobrej praxe – MŠ, Ďorocká 4, Nové Zámky

¹⁴ MŠ s VJM – Óvoda, Držkovce 17; MŠ s VJM – Óvoda, Uzovská Panica 205; EP ako súčasť ZŠ s MŠ s VJM – Alapiskola és Óvoda, Hlavná 34, Lenartovce – Lénártfalva; MŠ s VJM – Óvoda, Ivanice 21; MŠ s VJM – Óvoda, Rimavská Seč 410

¹⁵ MŠ s VJM Óvoda, Figa 103

¹⁶ MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Horná Potôň 124

Ponuku edukačných príležitostí pre deti so ŠVVP, vzhľadom na ich kontinuálne začlenenie do hlavného vzdelávacieho prúdu, obsahovalo **51** ŠkVP (68,9%). Táto ponuka bola orientovaná najmä na podporovanie komunikačných, sociálnych a personálnych kompetencií, vyrovnávanie šancí a prípravu detí na povinnú školskú dochádzku. Súvisela s vytváraním priaznivého a rešpektujúceho učebného prostredia a so spoluprácou zákonných zástupcov detí, ako aj s odbornou podporou participujúcich inštitúcií. V 4 školách¹⁷ evidovali a vzdelávali deti so ŠVVP, avšak v ŠkVP nemali rozpracované osobitosti ich VaV.

Niektoré školy nedokázali deťom so ZZ zabezpečiť zodpovedajúce podmienky na ich VaV, napr. adekvátne personálne zabezpečenie, alebo eliminovať sociálne či zdravotné bariéry v rozsahu zodpovedajúcim zdravotnému stavu a schopnostiam detí.

Riaditelia 101 (94,4 %) škôl **vydali ŠkVP** po **prerokovaní** v pedagogickej rade a rade školy. Všetky MŠ okrem jednej¹⁸ **zverejnili** základný pedagogický dokument na verejne prístupnom mieste.

Dve MŠ¹⁹ nerealizovali VVČ podľa príslušného ŠVP prostredníctvom ŠkVP. Štátna školská inšpekcia uplatnila príslušné právne postupy a uložila kontrolovaným subjektom opatrenie na odstránenie nedostatkov súvisiacich s vypracovaním ŠkVP v súlade so ŠVP a s princípmi i cieľmi VaV tak, aby zodpovedali reálnym podmienkam a koncepčnému zámeru rozvoja školy.

2.2.2 Pedagogické riadenie

Zásadné dokumenty, ktoré zabezpečovali deklarované zámery školy v oblasti VaV a riadenia, boli zväčša prerokované v pedagogickej rade. Niektoré z nich fyzicky chýbali v 14 % škôl²⁰. Zistené boli aj formálne pochybenia pri nepravdivých záznamoch v triednych knihách, zápisoch, ktoré neodrážali celodennú VVČ; pri dokumentoch s neaktuálnym uvádzaním informácií a právnych predpisov. Neaktuálny súbor dokumentov a interných predpisov vzťahujúcich sa na predprimárne vzdelávanie malo viacero negatívnych dôsledkov na zabezpečenie konzistentných a efektívnych postupov v činnosti 1 školy²¹.

Pedagogická dokumentácia bola vedená na formulároch podľa vzorov schválených ministerstvom školstva (88,8 %), ojedinele elektronicky. V školách s VJM bola vedená dvojjazyčne okrem triednej knihy v 1 MŠ²².

Plán profesijného rozvoja v 82,2 % kontrolovaných škôl reflektoval vlastné zameranie, priebežné potreby a aj požiadavky PZ a interných OZ. Ojedinele bol vydaný bez prerokovania v pedagogickej rade a bez súhlasu zástupcov zamestnancov a zriaďovateľa, na čo bol konkrétny zriaďovateľ upozornený ŠŠI. Absentoval v 1 škole²³.

Učitelia za ostatné dva roky prejavili záujem najmä o vzdelávanie v 4 oblastiach: rozvíjanie funkčných gramotností, zručností, schopností detí a transverzálne zručnosti (30,5 %); inovačné stratégie, formy, metódy VVČ (20,6 %); rozvíjanie grafomotorických zručností a predčitateľskej gramotnosti detí (15,5 %); poskytovanie vyžadujúceho podporného opatrenia dieťaťu vo VaV (8 %), (**Graf 14**). Podľa vyjadrenia vedúcich PZ v 48,6 % MŠ malo rozširovanie profesijných kompetencií pozitívny vplyv na VaV, avšak pri priamom pozorovaní VVČ aplikácia nadobudnutých poznatkov v prevažnej miere absentovala.

V pláne profesijného rozvoja **37** (34,6 %) MŠ chýbala konkretizácia vzdelávania sa riadiacich zamestnancov, čo ovplyvňovalo pedagogické riadenie týchto škôl a zároveň VVČ.

¹⁷ EP ako súčasť ZŠ s MŠ Pavla Emanuela Dobšinského, Teplý Vrch 56; MŠ, Harmanec 10; MŠ s VJM – Óvoda, Uzovská Panica 205; MŠ s VJM – Óvoda, Držkovce 17

¹⁸ MŠ, Harmanec 10

¹⁹ MŠ, Slovenské Pravno 328; MŠ, Pribiš 134 (ŠkVP prevzatý z inej MŠ bez aktualizácie na podmienky školy a právnych predpisov)

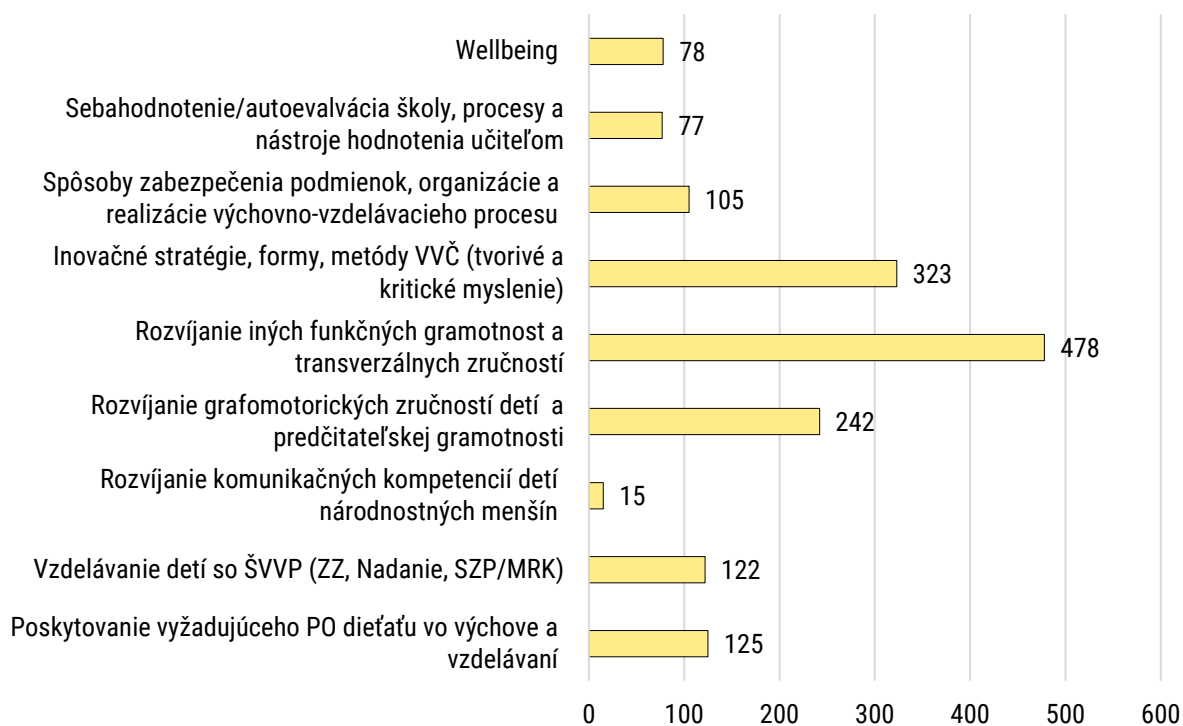
²⁰ Koncepčný zámer rozvoja školy, záznamy z pedagogického diagnostikovania; týždenný rozsah priamej VVČ; denný poriadok; IVP pre dieťa so ZZ; triedna kniha ap.

²¹ MŠ, Doľany 110

²² MŠ s VJM – Óvoda, Nová Vieska 31, Nová Vieska

²³ MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Hlavná 35, Klúčovec – Kulcsod

Graf 14 Prehľad vzdelávania učiteľov materských škôl za ostatné dva roky

Učiteľky v rozhovoroch uvádzali, že vlastný profesijný rozvoj podporovali aj samoštúdiom odbornej literatúry, účasťou na odborných konferenciách, seminároch a webinároch. Poniektoré svoju pasivitu vo vzdelávaní obhajovali dlhoročnou pedagogickou praxou, absolvovaním vysokoškolského i odborného stredoškolského štúdia v nedávnej minulosti, časovou tiesňou i blížiacim sa ukončením pracovného pomeru vzhľadom na dovŕšenie veku 65 rokov.

Poradné orgány riaditeľa, najmä pedagogická rada, v 43 % MŠ nevenovali pozornosť pedagogicko-didaktickým aspektom VVČ, prioritne riešili organizačné náležitosti aktivít školy, napr. besiedky, divadlá. Poznatky z pedagogického diagnostikovania boli prerokovávané polovicou pedagogických rád. Konanie poradných orgánov riaditeľa vzhľadom na ich poslanie bolo takmer nefunkčné v 46,2 % MŠ. **Príčinami boli** ich slabá účasť na pedagogickom riadení a internom vzdelávaní PZ; nedostatočná komunikácia o informáciách získaných pri VVČ a nevenovanie pozornosti riešeniu vzdelávacích problémov. To malo nepriaznivý vplyv na podporovanie osobnostného rozvoja detí a ich kľúčových kompetencií.

S problematikou **Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015 – 2025** (NAPPO) oboznámilo zamestnancov iba 55,1 % riaditeľov škôl. Na rozvíjaní profesijných kompetencií učiteľov v tejto oblasti sa v 29 MŠ podieľali ich poradné orgány. Vzdelávanie v oblasti NAPPO absolvovalo 20 učiteľov. Aktuálne sa vzdelávali 3 pedagogickí zamestnanci a 4 si podali prihlášku na príslušné vzdelávanie. Materské školy sa zapájali v rámci podpory zdravšieho prostredia v školách do rôznych programov, projektov, kampaní a tematických týždňov. Najviac ich oslovil program Školské ovocie, Školské mlieko. Viac ako polovica MŠ sa zapojila do tematických týždňov Svetový deň mlieka, Svetový deň výživy a Svetový deň zdravia. V ostatnom období prejavili MŠ záujem aj o projekt Aktívna škôlka.

Pochybenia pri rozhodovaní a procesoch s ním súvisiacich boli zistené u **42** riaditeľov (39,3 %) škôl²⁴, ktoré prevažne súviseli s:

²⁴ Príloha 1

- poskytovaním predprimárneho vzdelávania bez vydaného rozhodnutia alebo bez podanej žiadosti zákonných zástupcov o prijatie dieťaťa do MŠ, bez potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti dieťaťa od všeobecného lekára pre deti a dorast, bez súhlasného stanoviska príslušného zariadenia poradenstva a prevencie, všeobecného lekára pre deti a dorast a bez informovaného súhlasu zákonného zástupcu v súvislosti aj s deťmi pokračujúcim v PPV a deťmi so ŠVVP;
- nevydaním rozhodnutia o pokračovaní PPV dieťaťu, ktoré nedosiahlo školskú spôsobilosť;
- chýbajúcimi ostatnými podmienkami prijímania detí alebo určenými ostatnými podmienkami prijímania detí, ktoré mali diskriminačný charakter (zamestnanosť zákonných zástupcov ap.);
- neakceptovaním stanoveného počtu detí školským zákonom alebo rozhodnutím príslušného RÚVZ pri ich zaradení do tried, čím bola obmedzená bezpečnosť a ochrana zdravia detí aj učiteľov pri VaV;
- opomenutím lehoty na vydanie rozhodnutia a určenie obsahu individuálneho vzdelávania dieťaťa;
- nezabezpečením predprimárneho vzdelávania dieťaťu plniaceho PPV v rozsahu najmenej dve hodiny týždenne;
- nevydaním rozhodnutia o prijatí dieťaťa prestupom alebo nezaslaním kópie rozhodnutia o prijatí dieťaťa prestupom riaditeľovi MŠ, z ktorej dieťa prestúpilo;
- nevydaním rozhodnutia o prerušení dochádzky dieťaťa do MŠ na základe žiadosti zákonného zástupcu;
- predčasným skončením dochádzky deťom plniacim PPV bez žiadosti zákonných zástupcov a bez vydaného rozhodnutia o predčasnom skončení dochádzky do MŠ;
- nevystavením písomného vyjadrenia riaditeľa školy na účel poskytovania PO;
- evidovaním detí (neplniacich PPV) po uplynutí 30 dní napriek ich neospravedlnenej neúčasti na výchovno-vzdelávacom procese;
- výnimočne s neuplatnením podmienky prednostného prijatia detí na PPV, ktoré mali trvalý pobyt v obci riaditeľmi spádových MŠ a s bezdôvodným prerušením prevádzky MŠ počas školských prázdnin.

Pedagogické riadenie bolo na priemernej úrovni (66,5 %), (Graf 11).

2.2.3 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Riadiaci zamestnanci viac ako polovice škôl dodržiavali nastavený **systém kontroly a hodnotenia detí** (52,3 %) a **PZ** (61 %), výsledky analyzovali v 47,6 % MŠ a k zisteným nedostatkom prijímali opatrenia v 45,7 % MŠ. Slabým článkom vnútorného systému kontroly a hodnotenia bolo, že len 17,1 % vedúcich PZ venovalo pozornosť kontrole splnenia opatrení.

Podcenenie významu a zanedbanie výkonu kontrolno-hodnotiaceho systému ovplyvnilo kvalitu výchovno-vzdelávacej činnosti. Preukázalo sa, že 2 MŠ, ktoré dosiahli nevyhovujúcu úroveň, a ďalších 6 (z 11) s málo vyhovujúcou úrovňou VVČ, nemali nastavený a realizovaný systém vnútornej kontroly (0% úroveň).

Z dlhodobého hľadiska je možné konštatovať, že reálne monitorovanie VVČ prostredníctvom hospitácií, situačných vstupov ap., prijímanie opatrení a kontrola ich akceptovania vzhľadom na skvalitnenie predprimárneho vzdelávania sú najslabšími článkami kontrolnej činnosti riadiacich zamestnancov MŠ.

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia dosiahol málo vyhovujúcu úroveň (43,9 %), (Graf 11).

Z vyjadrenia vedúcich PZ v informačnom dotazníku vyplynulo (94,4%), že **sebahodnotenie** považovali za užitočný nástroj zvyšovania kvality práce školy. Ostatní riadiaci zamestnanci vnímali autoevalváciu ako byrokratickú záťaž. Reálne procesy sebahodnotenia skúšobne overovali dotazníkovým prieskumom alebo priamo uskutočňovali v pätine (21,5%) MŠ. Napríklad vyhodnocovali návrhy a pripomienky učiteľov, zákonných zástupcov, ktoré súviseli s revíziou a aktualizáciou ŠkVP či s aktivitami školy; definovali postupy skvalitnenia VVČ, pedagogického riadenia, vzťahov a vzájomnej komunikácie zamestnancov,

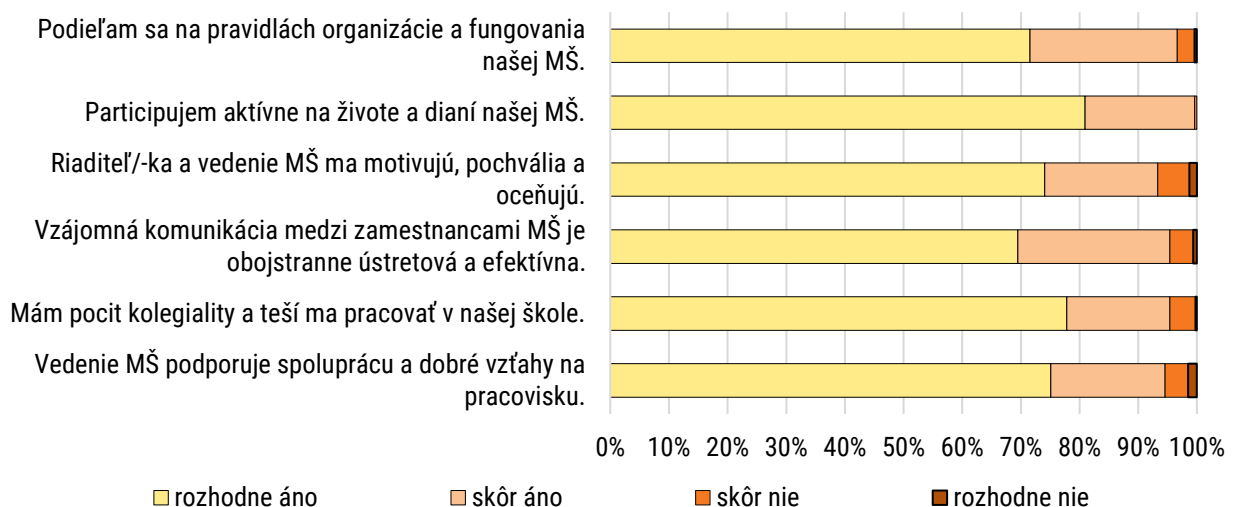
spolupráce so zákonnými zástupcami vrátane zabezpečenia pravidelnej dochádzky detí do MŠ. Sebahodnotiace procesy zamerané na zvyšovanie kvality práce školy uskutočňovalo 14 kontrolovaných subjektov (13,1 %), ktoré realizovali autoevalváciu v oblasti pedagogického riadenia i v oblasti VaV. Riaditelia škôl uvádzali, že podpora súvisiaca s autoevalváciou im bola poskytovaná najmä Národným inštitútom vzdelávania a mládeže.

2.2.4 Klíma a kultúra školy

Väčšina kontrolovaných subjektov (94,8 %) dosiahla veľmi dobrú úroveň klímy a kultúry školy (Graf 11). Na jej úroveň pozitívne vplývalo viacero indikátorov, ktoré boli vyhodnocované prostredníctvom dotazníkov administrovaných učiteľom, zákonným zástupcom a zriaďovateľom kontrolovaných subjektov.

Jedným zo sledovaných indikátorov bola úroveň **participatívneho riadenia, podpory prosociálnych vzťahov a spolupráce medzi zamestnancami MŠ**, ktorá bola analyzovaná na základe výsledkov dotazníka administrovaného **478** učiteľom MŠ. Z výsledkov vyplynulo, že 81 % *rozhodne súhlasí s tým*, že sa aktívne zapájajú do činnosti MŠ, čo svedčí o ich vysokej miere angažovanosti v prospech školy (**Graf 15**). Jednoznačný súhlas s participovaním na organizácii života MŠ vyslovilo len 71,6 % učiteľov. Pozitívne zistenia boli zaznamenané aj v oblasti medziľudských vzťahov a motivácie učiteľov, 77,8 % uviedlo, že vedenie škôl *rozhodne* podporuje dobré pracovné vzťahy a motivuje ich k zlepšeniu sa, čo sa odrážalo na celkovo priaznivej atmosfére pedagogických kolektívov MŠ. Napriek týmto silným stránkam sa v odpovediach objavili aj určité slabé miesta. Niektorí učitelia vnímali motiváciu zo strany vedenia školy ako nedostatočnú (6,7 %) a poukazovali na slabú podporu ich vzájomnej spolupráce a vzťahov na pracovisku (5,4 %). Hoci ide o menšinové názory, ich identifikovanie signalizuje potrebu cielenej pozornosti zo strany riadiacich zamestnancov, a to najmä v oblasti individuálneho prístupu, posilňovania tímovej spolupráce a vytvárania priestoru na otvorenú komunikáciu.

Graf 15 Participatívne riadenie a podpora vzťahov medzi zamestnancami z pohľadu učiteľov

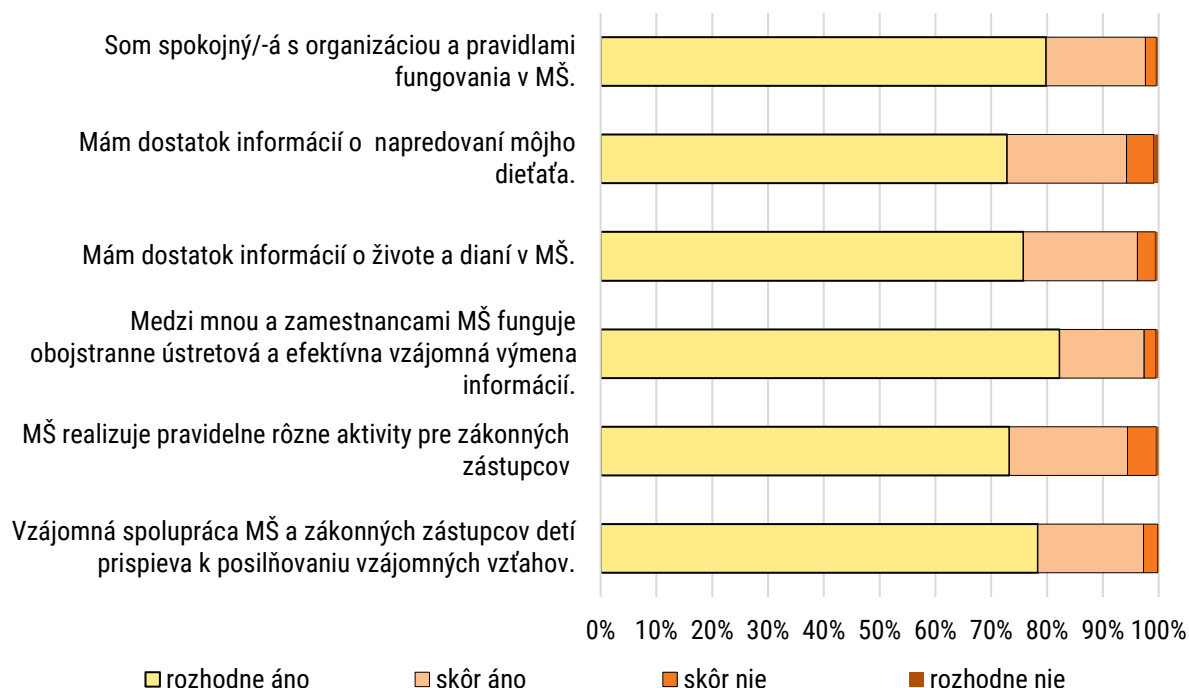

Prostredníctvom dotazníkov administrovaných učiteľom a zákonným zástupcom detí bola zisťovaná úroveň **podporovania partnerských vzťahov so zákonnými zástupcami s akcentom na posilňovanie vzájomnej dôvery a spolupráce**. Učitelia (96,5 %) a zákonní zástupcovia detí (97,4 %) zhodne potvrdili vysokú úroveň vzájomných vzťahov a vzájomnú interakciu založenú na dôvere a efektívnej kooperácii s cieľom prispieť k optimálnemu rozvoju detí (**Graf 16**).

Prevažná časť zákonných zástupcov vyjadrila **spokojnosť s informačným systémom školy**, ale niektorí z nich (5,7 %) poukázali na chýbajúce informácie o výsledkoch a napredovaní svojho dieťaťa. O živote a dianí v MŠ nemalo informácie 3,6 % zákonných zástupcov a 1,2 % zriaďovateľov, ktorí navyše nepoznali pravidlá organizácie a fungovania školy. Prezentačné výsledky o VaV a aktivitách školy (besiedky, výlety ap.) chýbalo 5,6 % zákonným zástupcom detí a 1,2 % zriaďovateľom, ktorí konštatovali

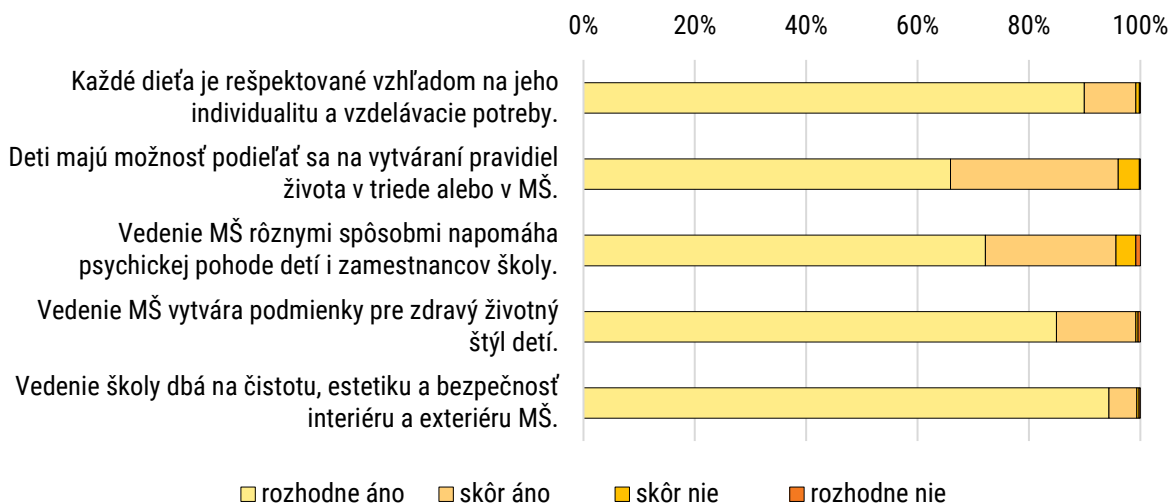
nedostatočnú spoluprácu školy pri realizácii aktivít. Na potrebu posilnenia vzájomných vzťahov s MŠ upozornilo 2,6 % zákonných zástupcov. Zriaďovatelia *rozhodne* potvrdili vzájomnú spoluprácu a dôveru medzi zákonnými zástupcami a MŠ, ktorá dosiahla dobrú úroveň (75,3 %). V otázkach fungujúcej participácie, obojstranne ústretovej a efektívnej vzájomnej výmene informácií s vedením školy odpovedalo 3,5 % ich zriaďovateľov *skôr nie* (odpoveď *rozhodne nie* nebola identifikovaná).

Graf 16 Podpora partnerských vzťahov z pohľadu rodičov

Prevažná časť učiteľov MŠ (97,5 %) **uplatňovala princípy inkluzívneho vzdelávania**, čo naznačuje vytváranie podporného a bezpečného prostredia pre deti (**Graf 17**). Väčšina učiteľov (90 %) tvrdila, že *rozhodne* rešpektovali každé dieťa vzhľadom na jeho individuálne a vzdelávacie potreby a súčasne dve tretiny (65,9 %) *rozhodne* konštatovali, že umožnili deťom podieľať sa na vytváraní pravidiel života v triede. Aplikovanie individuálneho prístupu však jednoznačne potvrdili tri štvrtiny (77,5 %) zákonných zástupcov detí. Učitelia a zákonní zástupcovia pozitívne hodnotili **čistotu, estetiku, bezpečnosť interiéru a exteriéru**, čo svedčí o spokojnosti s prostredím, v ktorom vzdelávajú a sú vzdelávaní. S vytvorenými podmienkami pre **zdravý životný štýl jednoznačne súhlasilo** 84,9 % učiteľov a 79,9 % zákonných zástupcov. Analýza ukázala, že až 72,2 % učiteľov a 78,8 % zákonných zástupcov *rozhodne súhlasí* s tvrdením, že vedenie MŠ rôznymi spôsobmi pomáha psychickej pohode detí i pedagogických zamestnancov školy, čo poukazuje na vysokú mieru ich spokojnosti a bezpečia školského prostredia. Okrem silných stránok boli identifikované aj možnosti zlepšenia, pretože 2 % zákonných zástupcov a 4,4 % učiteľov nevnímalo podmienky na zabezpečenie psychickej pohody ako dostatočné.

Graf 17 Podpora inkluzívneho vzdelávania a bezpečnosti v školách z pohľadu učiteľov

Výsledky z dotazníkov zadávaných učiteľom a zákonným zástupcom detí poukázali na veľmi dobrú úroveň (98,2 %) zabezpečenia podmienok súvisiacich s bezpečnosťou, psychohygienou a so zdravým životným štýlom detí a učiteľov MŠ a s ďalšími formami podpory wellbeingu.

Kontrolované subjekty uskutočňovali rôznorodé školské i mimoškolské **aktivity**, napr. organizovali pobyty detí v škole v prírode, výlety, exkurzie, saunovanie, športové výcviky. Aktivity najmä škôl s deťmi z MRK napomáhali zaistenie pedagogickej a zvlášť zdravotnej osvetu a podporovanie dôvery zákonných zástupcov v inštitucionálne vzdelávanie ich detí. V 3 MŠ²⁵ bol realizovaný **krúžok** v dopoludňajšom čase, v 1²⁶ pred odpočinkom detí a v ďalšej²⁷ neboli presne stanovené pravidlá pre organizáciu krúžkov. Tieto školy tým porušili pravidlá uvedené v školskom poriadku a obmedzili deťom možnosť zúčastniť sa vzdelávania v súlade so ŠKVP.

Výnimočne boli realizované aktivity vrátane krúžkov bez informovaného súhlasu zákonných zástupcov alebo písomného záznamu o poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia.

Klíma a kultúra školy boli na veľmi dobrej úrovni (94,8 %), (Graf 11).

2.2.5 Služby školy

Systém poradenstva a prevencie, poskytovania podpory deťom pri prekonávaní bariér vo VaV bol funkčne zabezpečený v 87,8 % MŠ. Na inkluzívnom vzdelávaní sa podieľali pedagogickí asistenti v 45 MŠ, špeciálni pedagógovia v 14, psychológovia a pomocní vychovávateľia v 4, sociálni pedagógovia v 3 a logopédi v 2 MŠ.

Pedagogickí zamestnanci 91,6 % MŠ poskytovali zákonným zástupcom **konzultačno-poradenské služby** týkajúce sa napredovania detí a riešenia ich individuálnych edukačných potrieb. Využívali aj poznatky z pedagogickej diagnostiky vzhľadom na stanovené kritériá hodnotenia detí jednotlivými MŠ a z analýz produktov detskej činnosti. V rodinách s deťmi z MRK v kooperácii s externými OZ a rodičovskými asistentmi uskutočňovali osobné návštevy. Zároveň zákonným zástupcom sprostredkovali aj spoluprácu s príslušným zariadením poradenstva a prevencie (ZPP) i priamo v MŠ (97,1 %) a týkali sa napr. depistáže školskej spôsobilosti, logopedického skríningu či intervencie, rozvojového alebo stimulačného programu. Niektorí zákonní zástupcovia (najmä detí na jazykovo zmiešanom území a detí z MRK) prispôbovali dochádzku detí do MŠ vlastným potrebám, školou poskytované informácie prijímali skôr pasívne

²⁵ EP, Trhovište 51 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50 a EP, Trhovište 131 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50; MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Horná Potôň 124; MŠ, Hodžova 40, Trnava

²⁶ ZŠ s MŠ, Cerová 277

²⁷ MŠ sv. Gianni Berettovej Mollovej, Nábřežie Jána Pavla II. 697/4, Svit

a na ponuku spolupráce s poradenskými zariadeniami nereflektovali. Najčastejšími dôvodmi bola jazyková bariéra pri komunikácii s odborníkmi a obmedzené finančné možnosti napr. pri zabezpečení logopedickej intervencie. Ich neprijímanie navrhovanej alebo priamo poskytovanej odbornej pomoci negatívne ovplyvňovalo výsledky učenia sa detí.

Poskytovanie podporných opatrení

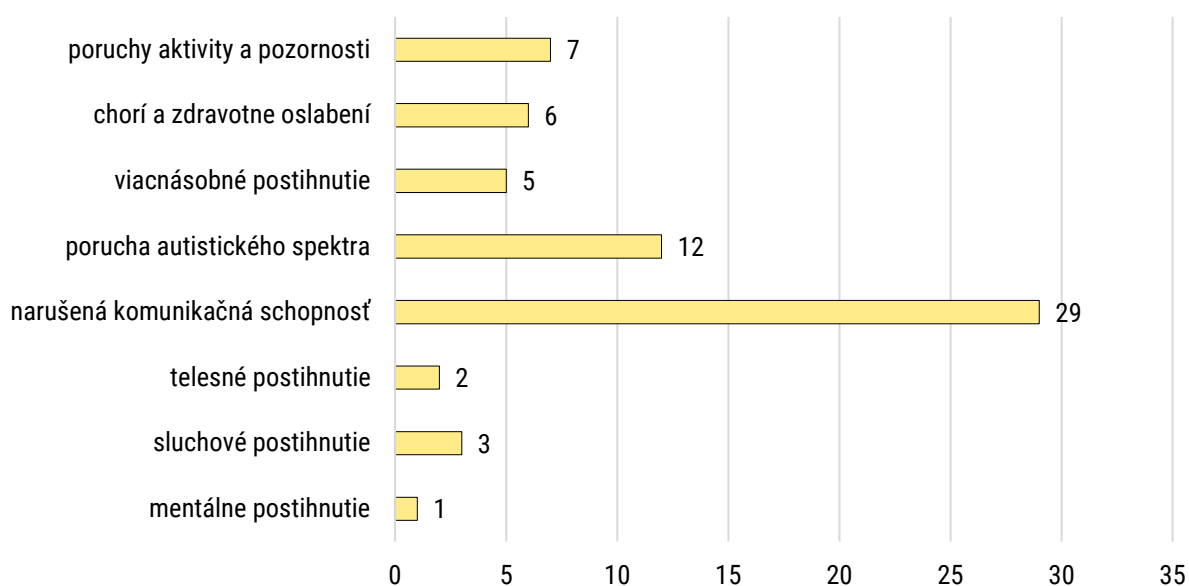
Podporné opatrenia poskytovalo 56 škôl 223 deťom, čo z celkového počtu evidovaných detí predstavuje 3,8 % (**Tabuľka 8**). Z toho takmer dve tretiny (60,1 %) plnili PPV a viac ako tretina (38,6 %) v jej plnení pokračovala. Takmer štvrtina (23,8 %) detí s PO pochádzala z MRK a z nich bola väčšina i so SZP. Podporné opatrenia boli poskytované 65 deťom so ZZ, z nich sa viac ako tretina vzdelávala podľa IVP, 60 deťom zo SZP a 5 deťom cudzincov. Najpočetnejšou skupinou detí s PO boli „ostatné deti“²⁸ (99), z ktorých väčšina (61,6 %) plnila PPV, pričom 57,6 % z nich pokračovala v plnení PPV. Zoznam PO sa nachádza abecedne zoradený v **Prílohe 5** v zmysle § 145a ods. 2) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a v znení neskorších predpisov.

Tabuľka 8 Údaje o deťoch, ktorým boli poskytované podporné opatrenia

Počet detí	spolu	z nich z MRK	plniacich PPV	pokračujúcich v plnení PPV	vzdelávané podľa IVP
Deti s PO	223	53	134	86	25
z nich so ZZ	65	5	32	18	25
z nich zo SZP	60	47	40	14	3
z nich ostatné deti	99	4	61	57	0
z nich cudzinci	5	0	3	2	0

Z celkového počtu detí so ZZ (65) tvorili takmer polovicu (44,6 %) deti s narušenou komunikačnou schopnosťou. Druhou najpočetnejšou skupinou bola skupina detí s poruchou autistického spektra (18,5 %). Medzi ďalšími deťmi so ZZ sa vyskytovali deti s poruchou aktivity a pozornosti a deti choré a zdravotne oslabené deti (9,2 %), (**Graf 18**).

Graf 18 Počet detí podľa typu ZZ

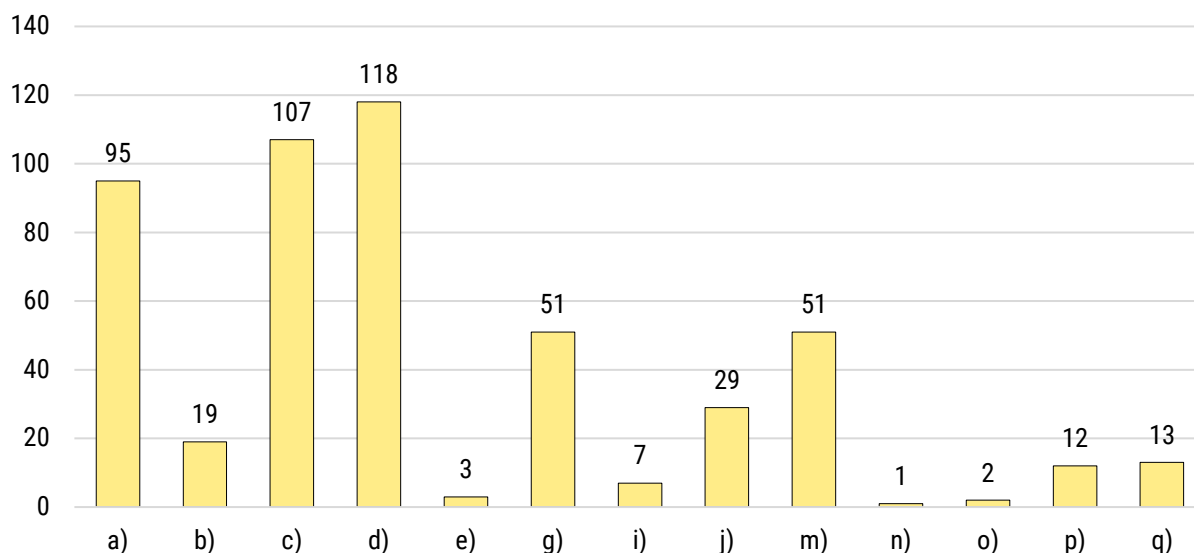

²⁸ Ide o deti podľa § 2 písm. i) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

Priemerný časový rozsah poskytovaných PO bol 9,3 mesiaca, teda takmer celý školský rok. V kontrolovaných materských školách bolo najviac PO (169) poskytovaných na základe výsledkov **komplexnej diagnostiky** v ZPP. Významný počet (51) PO bol identifikovaný na základe pedagogickej diagnostiky. Orientačná diagnostika OZ viedla k realizácii 16 PO. Malý podiel a to 3 PO vychádzali z orientačnej diagnostiky vykonanej školským špeciálnym pedagógom.

V kontrolovaných MŠ bolo v sledovanom období poskytnutých celkovo 508 podporných opatrení (**Graf 19**). Najvyšší počet PO (56) bol zaznamenaný v Prešovskom kraji, čo predstavuje jednu štvrtinu (25,1%) zo všetkých detí s PO (233).

Graf 19 Počet detí so zdravotným znevýhodnením podľa typu poskytovaného PO

Najčastejšie boli podporné opatrenia poskytované deťom plniacim alebo pokračujúcim v plnení PPV a týkali sa (podľa § 145a zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)) – Príloha 5:

- d) činnosti na podporu dosahovania školskej spôsobilosti (118);
- c) zabezpečenia činností na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikácie, kognitívnych schopností a emocionality (107);
- a) poskytovania výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov (95);
- g) skvalitnenia podmienok výchovy a vzdelávania detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (51);
- m) zabezpečenia pôsobenia pedagogického asistenta v triede (51).

Ďalšie PO boli poskytované v menšej miere, čo naznačuje buď ich nižšiu potrebu, alebo bariéry v ich praktickom uplatňovaní.

Niektoré školy napriek tomu, že evidovali deti vyžadujúce PO, ich deťom neposkytovali alebo im poskytovali len časť navrhovaných PO. Príčinou bolo, že riadiaci zamestnanci škôl v danej veci adekvátne nekonali. Napr. nepožiadali ZPP o vyjadrenie na účel poskytnutia PO, nevyjadrili sa k všetkým navrhovaným PO a ich rozsahu poskytovania, nekooperovali so zriaďovateľom pri zabezpečení príslušných PZ alebo OZ. V MŠ²⁹ s 3 deťmi so ZZ zriaďovateľ nerešpektoval odporúčanie ZPP a nezabezpečil pre ne pedagogických asistentov.

²⁹ ZŠ s MŠ – Alapiskola és Óvoda, Šarovce 426

Školské podporné tímy (ŠPT) pôsobili v **6 školách**³⁰. Členmi boli príslušní PZ, OZ i osoba splnomocnená zákonnými zástupcami. Aplikovali individuálny prístup k deťom, ktoré vyžadovali PO, ako napr. prekonávanie komunikačných a sociálnych bariér alebo adaptácia v triede rovesníkov. Z nich 1 MŠ³¹ môžeme považovať za príklad dobrej praxe v pozitívnom ovplyvňovaní informačného systému i systému poradenstva a prevencie v rámci školy. Vytvorenie ŠPT v školách bolo výrazne obmedzované absenciou zamestnancov (napr. pedagogický asistent, pedagogický asistent ovládajúci rómsky jazyk, školský logopéd, pomocný vychovávateľ, zdravotnícky pracovník, školský psychológ, špeciálny pedagóg, fyzioterapeut).

Služby školy dosiahli veľmi dobrú úroveň (92,5 %), (Graf 11).

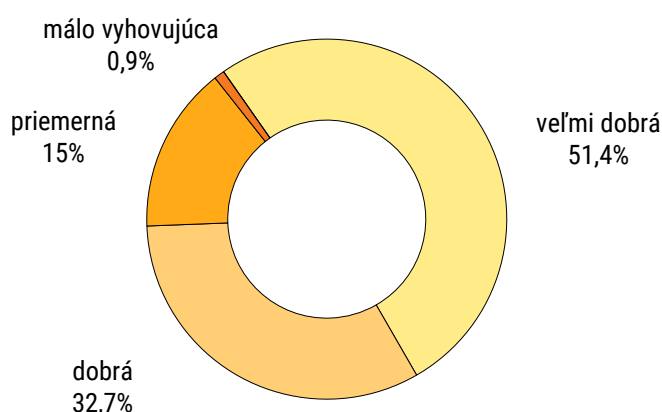
Tabuľka 9 Hlavné zistenia z posudzovania procesu riadenia školy

Pozitívne zistenia
• spracovanie ŠkVP • pozitívna klíma, vzájomná podpora, spolupráca, dobré pracovné vzťahy a zodpovedajúce pracovné prostredie
Oblasti vyžadujúce zlepšenie
• akceptovanie aktuálneho právneho stavu pri rozhodovaní a procesoch s ním súvisiacich • poskytovanie podporných opatrení zabezpečovať adekvátnym množstvom kvalifikovaných zamestnancov aj pre deti z marginalizovaných rómskych komunít • zefektívnenie vnútroškolskej kontroly

2.3 PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Podmienky VaV malo na veľmi dobrej úrovni **55 MŠ**, na dobrej úrovni **35** a na priemernej úrovni **16** škôl. Málo vyhovujúcu úroveň podmienok VaV mala **1 MŠ**³² (**Graf 20**).

Graf 20 Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v oblasti podmienok VaV

Podmienky výchovy a vzdelávania dosiahli vcelku dobrú úroveň (87,5 %), (Graf 21).

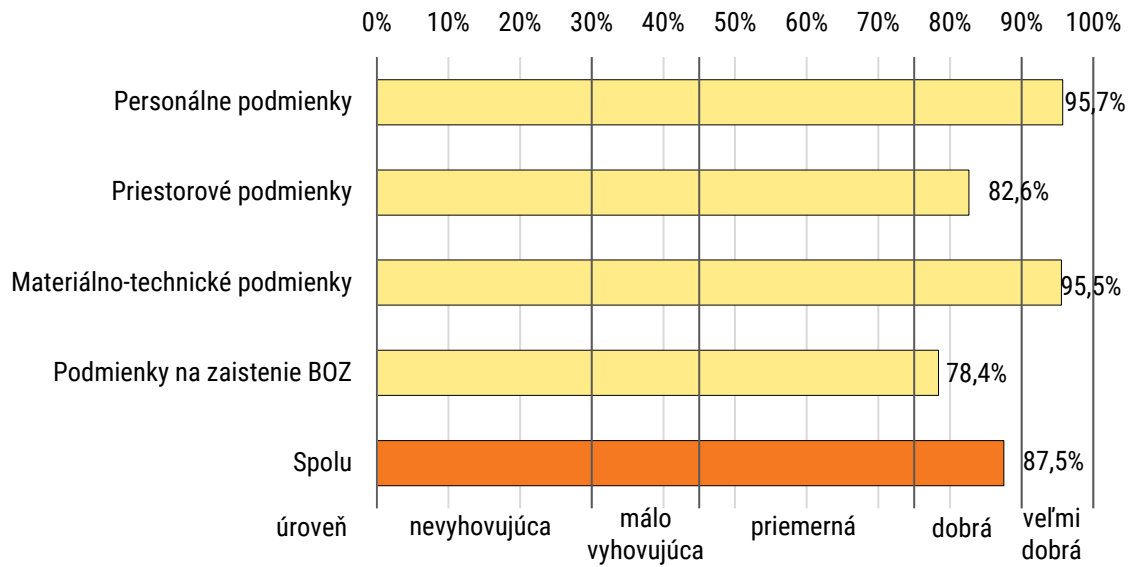
³⁰ MŠ – Óvoda, Štúrova 1, Filakovo; MŠ, Dolná Tižina 217; ZŠ s MŠ, Dlhá nad Oravou 110; ZŠ s MŠ Martina Hamuljaka, Oravská Jasenica 141; EP ako súčasť ZŠ s MŠ, Dunajov 266; MŠ, Nám. Gy. Széchenyiho 3, Nové Zámky

³¹ MŠ, Dolná Tižina 217

³² MŠ, Harmanec 10

Hodnotené školy v súlade so zámermi a cieľmi VaV stanovenými v ŠkVP vytvárali pre VaV detí prevažne vhodné personálne (95,7 %), priestorové (82,6 %) a materiálno-technické podmienky (95,5 %). Zároveň dbali na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí pri VaV (78,4 %).

Graf 21 Podmienky výchovy a vzdelávania

2.3.1 Personálne podmienky

Požiadavky na výkon činnosti vedúceho PZ nespĺňali **3** riaditelia³³ a **1**³⁴ zo 48 zástupkyň riaditeľov MŠ/pre MŠ. Zriaďovateľom poverená učiteľka riadila školu³⁵ viac ako 6 mesiacov bez vyhláseného výberového konania. Riaditelia **2** MŠ³⁶ nevyučovali – neplnili úväzok stanovený nariadením vlády. V **3** MŠ³⁷ nebola zriadená funkcia zástupcu riaditeľa. Štátna školská inšpekcia k týmto skutočnostiam, ktoré mali nepriaznivý vplyv na pedagogické riadenie, kontrolno-hodnotiaci systém a tým aj na zefektívnenie VVČ, uložila porušenie príslušného právneho predpisu v správe pre kontrolovaný subjekt a upozornila konkrétneho zriaďovateľa.

Priamu VVČ uskutočňovalo 593 učiteľov. Požadované kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v MŠ spĺňali učители 104 škôl. Kvalifikovanosť učiteľov pôsobiacich v triedach MŠ, v ktorých boli zaradené deti plniace PPV, bola 97,2 %.

Proces VaV detí plniacich PPV bol v 41 školách posilnený iným PZ, napr. pedagogickým asistentom, školským špeciálnym pedagógom a v 12 MŠ interným odborným zamestnancom.

Na edukácii detí v MŠ sa interne podieľalo 46 pedagogických asistentov, z nich na čiastočný úväzok pracovala viac ako polovica (58,7 %), (**Tabuľka 10**). Zároveň tam pôsobilo 9 školských špeciálnych pedagógov vrátane 1 na plný úväzok, 3 školskí psychológovia a 2 školskí logopédi na čiastočný úväzok, 2 sociálni pedagógovia na plný úväzok. Na čiastočný úväzok pracovali viac ako tri štvrtiny OZ (76,5 %). V **1** MŠ³⁸ supervízor participoval na pedagogickom riadení a skvalitňovaní VVČ. Počet OZ podľa vyjadrení väčšiny riaditeľov škôl vzhľadom na počet evidovaných detí so ŠVVP (160) a detí z MRK (399) nebol postačujúci. Riaditelia škôl v informačnom dotazníku uviedli, že by požadovali o 26 pedagogických asistentov viac (o 56,5 % viac) a takmer štvornásobne viac OZ (66), a to najmä logopédov (20), školských špeciálnych pedagógov (11), pomocných vychovávateľov (11), školských psychológov (10), zdravotníckych pracovníkov alebo fyzioterapeutov (6), sociálnych pedagógov (3). V školách vzdelávajúcich deti z MRK by požadovali aj 6 zamestnancov ovládajúcich rómsky jazyk, z nich 1 učiteľa, 4 pedagogických asistentov a 1 pomocného vychovávateľa.

V **1** škole³⁹ nespĺňal školský logopéd (na čiastočný 25 % úväzok) kvalifikačné predpoklady na výkon činnosti OZ. Pozitívne pôsobila na učenie sa detí, ktoré boli súčasťou inkluzívneho vzdelávacieho prostredia, činnosť OZ v 3 školách⁴⁰, ktorí prispôbovali vzdelávacie metódy a materiály individuálnym potrebám každého dieťaťa. **Rómsky jazyk** ovládalo **5** učiteľov, **6** pedagogických asistentov a **1** rodičovský asistent.

Niektoré školy intenzívne spolupracovali so zákonnými zástupcami na zvýšení vzdelanostnej úrovne a dochádzky detí do MŠ. Prekonávanie najmä ich sociálnych a jazykových bariér realizovali prostredníctvom projektov, napr. Inklúzia v materských školách, Podpora predprimárneho vzdelávania detí z marginalizovaných rómskych komunít II. a Podpora pomáhajúcich profesií v edukácii detí a žiakov II. Na vzdelávaní detí tak **participovalo z externého prostredia 22** pedagogických asistentov, 7 špeciálnych pedagógov, 7 iných zamestnancov, 6 pomocných vychovávateľov, 2 sociálni pedagógovia, 1 psychológ a 1 logopéd. V **1** škole pôsobil zdravotnícky pracovník (**Tabuľka 10**).

³³ MŠ, Harmanec 10; ZŠ s MŠ, Dolná Lehota 161; MŠ sv. Gianny Berettovej Mollovej, Nábřežie Jána Pavla II. 697/4, Svit

³⁴ MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Horná Potôň 124

³⁵ MŠ – Óvoda, Košúty 202

³⁶ SMŠ, Cajlanská 83, Pezinok; MŠ sv. Gianny Berettovej Mollovej, Nábřežie Jána Pavla II. 697/4, Svit

³⁷ MŠ, Zámotov 301; MŠ, Okružná 53/5, Ilava – Klobošice; MŠ, Benkova 17, Nitra

³⁸ MŠ, Hrabové 89, Bytča

³⁹ EP, Prakovce 308 ako súčasť ZŠ s MŠ, Prakovce 307

⁴⁰ MŠ, Doľany 110; MŠ, Zámotov 301; MŠ, A. Sládkoviča 10, Veľký Šariš a EP, Korpašská 41, Veľký Šariš ako súčasť MŠ, A. Sládkoviča 10, Veľký Šariš

Tabuľka 10 Prehľad o interných a externých zamestnancoch MŠ

Počet zamestnancov	interných		externých	
	na plný úväzok	na čiastočný úväzok	na plný úväzok	na čiastočný úväzok
Učítelia	585	8	-	-
Pedagogickí asistenti	19	27	15	7
Školskí špeciálni pedagógovia /špeciálni pedagógovia	1	8	5	2
Supervízor	1	0	-	-
Školskí psychológovia/psychológovia	0	3	1	0
Školskí logopédi/logopédi	0	2	0	1
Sociálni pedagógovia	2	0	2	0
Pomocní vychovávateľa	-	-	6	0
Rodičovskí asistenti	-	-	5	0
Osoby sprostredkované úradom práce – Národný projekt Prax pre mladých	-	-	0	2
Spolu	608	48	34	12

So súhlasom riaditeľov škôl bola VaV detí uskutočňovaná s priamou účasťou 3 zákonných zástupcov a 1 splnomocnenej osoby zákonnými zástupcami.

V čase školskej inšpekcie bola prítomnosť 2 pomocných vychovávateľiek v triedach 1 MŠ⁴¹ formálna. Málo efektívna činnosť špeciálneho a sociálneho pedagóga z externého prostredia nemala zásadný vplyv na napredovanie detí z MRK v 1 MŠ⁴².

Vzhľadom na spôsob organizácie VaV, prevádzku MŠ, na počet a edukačné potreby detí (vrátane detí plniacich PPV, detí so ŠVVP a detí, ktoré vyžadovali PO) bolo v 17 školách⁴³ **nedostatočné personálne zabezpečenie**. Príčinami boli najmä:

- **nekvalifikovanosť učiteľov MŠ** (doplňali si pedagogickú spôsobilosť v stanovenej lehote; plánovali nadobudnúť si požadované vzdelanie alebo nemali záujem o získanie tohto vzdelania);
- **nedostatočný počet učiteľov MŠ** vzhľadom na počet tried, počet detí, spôsob organizácie VaV vrátane striedania v dvojzmennej prevádzke a tried s deťmi plniacimi PPV, ako aj tried⁴⁴ s viac než 10 deťmi vo veku 2 – 3 rokov;
- **chýbajúci odborní a iní zamestnanci MŠ**.

Z uvedených dôvodov boli deti často presúvané a spájané s deťmi iných tried, čo negatívne ovplyvňovalo ich psychickú pohodu a plnenie učebných osnov. Štátna školská inšpekcia k vyššie uvedeným zisteniam uložila náležité opatrenia a upozornila konkrétneho zriaďovateľa školy.

Celkovo dosiahli personálne podmienky veľmi dobrú úroveň (95,7 %), (Graf 21).

2.3.2 Priestorové a materiálno-technické podmienky

Takmer vo všetkých MŠ **priestorové** (82,6%) a **materiálno-technické** vybavenie (95,5 %) tried, ostatného interiéru a exteriéru zohľadňovali edukačné potreby detí.

⁴¹ MŠ, Kojatice 199

⁴² EP, Trhovište 51 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50 a EP, Trhovište 131 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50

⁴³ Príloha 2

⁴⁴ MŠ, Ulica Jána Francisciho 1674/8, Levoča

Štátna školská inšpekcia v **1 MŠ**⁴⁵ zistila výrazné **znaky segregácie súvisiace s priestorovým vyčlenením detí rómskeho etnika** do samostatnej triedy mimo hlavnej budovy MŠ a s nezabezpečením ich správnej životosprávy. V škole boli zriadené v hlavnej budove 2 triedy s celodennou VaV, ktoré navštevovalo 28 detí majority a bola im poskytovaná celodenná strava vrátane teplého obeda. Zároveň k tejto MŠ patrilo elokované pracovisko zriadené v hasičskej zbrojnici, ktoré poskytovalo predprimárne vzdelávanie 10 deťom rómskeho etnika v triede s poldennou VaV, ktorým nebol zabezpečený teplý obed, bola im poskytovaná iba náhradná strava formou tzv. suchých balíčkov. Štátna školská inšpekcia uložila škole porušenie právneho predpisu súvisiaceho s prejavom segregácie vo VaV a zároveň upozornila zriaďovateľa školy a príslušné inštitúcie na zistené nedostatky.

Vnútročné priestory MŠ poskytovali deťom možnosti na realizáciu riadených a spontánnych aktivít (92,5 %). Takmer všetky disponovali hrovými kútikmi alebo centrami na podporovanie, napr. grafomotorickej, predčitateľskej, jazykovej, digitálnej, technickej, matematickej i finančnej gramotnosti detí. Výnimočne disponovali saunou, vnútorným bazénom, relaxačnou, terapeutickou i logopedickou miestnosťou či technickou dielňou.

Na rozvíjanie motorického učenia detí s dôrazom na pohybové zručnosti využívalo vlastnú **telocvičňu** 25,2 % MŠ a telocvičňu iných škôl 14 % MŠ. **Zdravotné cvičenia** boli uskutočňované najmä jedenkrát denne (87,9 %), vzdelávacia aktivita s telovýchovným zameraním štyrikrát v mesiaci (77,6 %), pobyt vonku dvakrát denne (46,7 %) najčastejšie v rozsahu 1,5 hodiny.

Školské areály pozostávajúce prevažne z trávnatých a spevnených plôch, zabudovaných i prenosných detských atrakcií a pieskovísk umožňovali deťom rozmanité hrové, pohybové či poznávacie sebarealizovanie (85 %). Dve MŠ podporovali plnenie učebných osnov v environmentálnej a pracovnej oblasti a zároveň aktívny a zmysluplný pobyt detí na školskom dvore prostredníctvom inštalovaných náučných tabúl⁴⁶ a vybudovaného arboréta⁴⁷. Vonkajšie areály 3 MŠ⁴⁸ neboli vybudované, preto neboli plnené požiadavky vlastného zamerania a cieľov školy stanovených v ŠKVP.

Upravené priestory vzhľadom na deti so ZZ malo **len 34,6 % MŠ**.

Materské školy boli vo veľkej miere vybavené rôznorodými didaktickými pomôckami (95,5 %) vrátane digitálnych technológií (91,6 %). Napriek ich dostupnosti bolo ich využívanie deťmi vo VVČ skôr výnimočné. Okrem toho mali školy k dispozícii spotrebný a výtvarný materiál, hračky, detskú literatúru (97,2 %), ako aj pomôcky na pobyt vonku a sezónne aktivity. Na materiálno-technické vybavenie MŠ a výnimočne na odmeny PZ bol využívaný aj príspevok určený na VaV detí, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné. Prístup na **internet** mali všetky MŠ (98,1 %) okrem dvoch.

Kompenzačnými pomôckami disponovalo **35 (32,7 %) MŠ**, v niektorých aj napriek tomu, že neevidovali deti so ŠVVP.

Zaznamenané boli aj technické nedostatky⁴⁹ spôsobené zastaranosťou a opotrebovanosťou interiéru i exteriéru (opotrebované maľovky, poškodené múry a terasy, praskliny na stenách a strope, nebezpečné kryty na radiátoroch, zvlnené podlahové krytiny, popraskané a nerovné prístupové chodníky, schody, zastarané preliezačky, nevyhovujúce alebo chýbajúce oplatenie, odlupujúca sa fasáda budovy), materiálno-technického vybavenia, nábytku (poschodové postele v 2 spálňach)⁵⁰, ktorý nebol v súlade s

⁴⁵ MŠ, Kojatice 199

⁴⁶ MŠ, Šťastná 26, Bratislava

⁴⁷ MŠ, A. Sládkoviča 10, Veľký Šariš a EP, Korpašská 41, Veľký Šariš ako súčasť MŠ, A. Sládkoviča 10, Veľký Šariš.

⁴⁸ MŠ, Dolný 110; EP, A. Sládkoviča 10, Veľký Šariš a EP, Korpašská 41, Veľký Šariš ako súčasť MŠ, A. Sládkoviča 10, Veľký Šariš; MŠ, Rokycany 40

⁴⁹ MŠ, Ulica Jána Francisciho 1674/8, Levoča; MŠ, Okružná 53/5, Ilava-Klobušice; MŠ, Kvašov 16; MŠ, Hviezdoslavova 2/110, Ladce; MŠ, Mestečko 109; MŠ, Pažiť 59; MŠ s VJM – Óvoda, Figa 103; ZŠ s MŠ, Breza 314; ZŠ s MŠ, Lutiše 65; ZŠ s MŠ, Dlhá nad Oravou 110; Evanjelická MŠ, Komenského 3938, Liptovský Mikuláš; CMŠ, Hviezdoslavova 1785, Liptovský Hrádok; MŠ, Riadok 4, Ružomberok

⁵⁰ MŠ, Riadok 4, Ružomberok (poschodové postele v 2 spálňach)

proporcionalitou veku detí a predstavoval bezpečnostné aj hygienické riziko. Malé priestory interiéru (neumožňujúce uskutočňovanie pohybových aktivít ap.) alebo chýbajúce časti a prvky v interiéri a exteriéri škôl (detská knižnica v triede, detské záhradné atrakcie) obmedzovali plnenie vzdelávacieho obsahu ŠkVP.

Interiér (92,5 %), exteriér (85 %) a didaktické pomôcky (95,5 %), ktoré deti mali možnosť využívať, umožňovali vzhľadom na obsah vzdelávania/plnenia učebných osnov ich aktívny a zmysluplný pobyt v MŠ. V 1MŠ boli identifikované znaky priestorovej segregácie detí rómskeho etnika a nezabezpečenie správnej životosprávy týchto detí.

Priestorové podmienky boli na dobrej (82,6 %) a materiálno-technické podmienky boli na veľmi dobrej úrovni dobrej (95,5 %), (Graf 21).

2.3.3 Podmienky na zaistenie bezpečnosti školského prostredia

Riaditelia vydali **školský poriadok** po prerokovaní v pedagogickej rade a rade školy, preukázateľným spôsobom s ním oboznámili zamestnancov, zverejnili ho na verejne prístupnom mieste s výnimkou 3 MŠ. O vydaní a obsahu dokumentu informovali zákonných zástupcov detí. Podrobnosti v zmysle školského zákona upravilo 68,2 % z nich. V 31,8 % dokumentov riaditelia uviedli neaktuálne alebo si odporujúce informácie vrátane odkazov na neplatné právne predpisy. Stanovené pravidlá prevádzky a vnútorného režimu vrátane skracovania popoludňajšieho odpočinku detí dodržiavalo 78,5 % MŠ.

Denné poriadky jednotlivých tried vrátane tried s deťmi plniacimi PPV v 72 % MŠ vytvárali podmienky na vyvážené striedanie spontánnych a riadených činností, čím akceptovali výchovno-vzdelávacie potreby detí. Pevne stanovený čas životosprávy deklarovali denné poriadky v 85 % škôl.

Niektorí učitelia dbali na **ranný filter a individuálny prístup k deťom**, ktoré nemali potrebu odpočívať, ponukou alternatív oddychu (prezeranie kníh, kreslenie, počúvanie relaxačnej hudby ap.) alebo postupne najmä deťom plniacim PPV skracovali odpočinok.

Zaistenie optimálnych podmienok, ktoré súviseli s pravidlami, bezpečnosťou školského prostredia, psychohygienou detí a s akceptovaním ich práv, bolo v 12,5 % škôl **obmedzované** neuskutočňovaním zdravotného cvičenia alebo pobytu vonku, neprimeraným predlžovaním času vzdelávacích aktivít, skracovaním času pobytu vonku, prekročením kapacity a spájaním tried pri dopoludňajšej aj popoludňajšej činnosti vrátane odpočinku detí, nízkym počtom učiteľov, ich nepravidelným striedaním, nedodržiavaním ponuky alternatív alebo skracovania odpočinku detí, nerefektovaním na konkrétne možnosti plnenia PPV, rôznymi verziami denného poriadku triedy alebo spoločným denným poriadkom pre viaceré triedy, nepremyslenou organizáciou a neadekvátnou časovou dotáciou medzi jednotlivými stolovaniami.

Školská jedáleň bola zriadená v **69** (64,5 %) a **výdajná školská jedáleň** v **42** (39,3 %) kontrolovaných MŠ. V 1 škole⁵¹ nebola zriadená výdajná školská jedáleň, deti mali centrálny zabezpečený výdaj jedla dovážaného z inej školy. So súhlasom Regionálneho úradu verejného zdravotníctva bolo stravovanie detí v 1 SMŠ⁵² zabezpečené dovozom obedov zo školskej jedálne pri základnej škole v obci a prípravou desiat vo výdajnej školskej jedálni a v 2 MŠ bola deťom strava dovážaná z reštauračného zariadenia. Deťom, ktoré sa zúčastňovali poldennej VaV v 62 MŠ, bol poskytovaný teplý obed.

Adekvátnu stravu deťom s diagnostikovanou **intoleranciou na potravinové zložky** zabezpečovalo 24 (22,4 %) zariadení školského stravovania.

Učitelia so zamestnancami zariadení školského stravovania viedli deti k nadobúdaniu správnych stravovacích návykov a spoločenského bontónu pri stolovaní (88,8 %). Ojedinele zamestnanci zariadení

⁵¹ MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Hlavná 35, Klúčovec – Kulcsod

⁵² SMŠ, Plavecký Štvrtok 641

školského stravovania deťom neposkytli kompletný príbor alebo ich učitelia neusmerňovali pri manipulácii s príborom alebo deti obsluhovali.

Deti mali **voľný prístup k nápojom** v triedach a na pobyte vonku takmer vo všetkých MŠ (93,5 %). Najčastejšie im bola ponúkaná čistá voda (95,3 %), v menšej miere nesladené nápoje (43 %).

Podmienky na zaistenie bezpečnosti školského prostredia dosiahli dobrú úroveň (78,4 %), (Graf 21).

Tabuľka 11 Hlavné zistenia z posudzovania podmienok výchovy a vzdelávania

Pozitívne zistenia
• vybavenie didaktickými pomôckami• stanovené pravidlá a ich dodržiavanie• spolupráca MŠ s rôznymi inštitúciami
Oblasti vyžadujúce zlepšenie
• absentujúca bezbariérovosť v 65,4 % MŠ

2.4 INÉ ZISTENIA

- nesprávne alebo chýbajúce údaje v zriaďovacej listine⁵³;
- nevydaná zriaďovacia listina⁵⁴;
- nesúlad adresy v názve MŠ⁵⁵ s adresou uvedenou v Sieti škôl a školských zariadení SR;
- zriadenie elokovaného pracoviska 2 škôl⁵⁶ pred vydaním rozhodnutia o zaradení EP do Siete škôl a školských zariadení SR;
- nezrealizovaná zmena zriaďovateľa či sídla zriaďovateľa v Sieti škôl a školských zariadení SR⁵⁷ napriek rozhodnutiu ministerstva školstva a viacerých žiadostí zriaďovateľa.

3 OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV

Na základe zistených nedostatkov podľa ich závažnosti a porušení právnych predpisov uplatnila Štátna školská inšpekcia odporúčania, uložila opatrenia alebo **riaditeľom** hodnotených škôl uložila prijať opatrenia.

Zriaďovatelia 43 škôl⁵⁸ boli upozornení na nedostatky, ktorých riešenie patrí do ich kompetencie.

Príslušné Regionálne úrady verejného zdravotníctva boli upozornené na zistené nedostatky v **16** školách⁵⁹. Súviseli s prekročením stanoveného počtu detí školským zákonom, určenej kapacity detí Regionálnym úradom verejného zdravotníctva, s opotrebovanosťou interiéru, exteriéru školy a ich vybavenia, s ohrozením bezpečnosti detí poschodovými posteľami v dvoch spálňach MŠ⁶⁰, neschválením prevádzkového poriadku Regionálnym úradom verejného zdravotníctva.

Regionálny úrad školskej správy bol **upozornený** na administratívny nesúlad evidovaných a reálne vzdelávaných detí v MŠ⁶¹.

⁵³ MŠ s VJM – Magyar Oktatási Nyelvű Óvoda, Kostolná 1, Veľké Trakany; EP ako súčasť ZŠ s MŠ, Dunajov 266; ZŠ s MŠ, Lutiše 65; MŠ, Sv. Cyrila a Metoda 64, Vrútky; MŠ, Potočná 112/4, Kravany

⁵⁴ MŠ, Doľany 110; MŠ, Rokycany 40

⁵⁵ MŠ, Dulová Ves 116

⁵⁶ ZŠ s MŠ, Trhovište 50; MŠ, Doľany 110

⁵⁷ MŠ, sv. Alžbety, Prílepská 4, Zlaté Moravce; SMŠ, Plavecký Štvrtok 641

⁵⁸ **Príloha 3**

⁵⁹ **Príloha 4**

⁶⁰ MŠ, Riadok 4, Ružomberok

⁶¹ MŠ s VJM – Óvoda, Nová Vieska 31

Kontrolór obce⁶² bol **upozornený** na neefektívne vynakladanie finančných prostriedkov na chod MŠ v rámci originálnych kompetencií.

Poradní pre občianske a ľudské práva, Úradu vlády SR – splnomocnencovi vlády SR pre rómske komunity a Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva bola zaslaná písomná **informácia**⁶³ týkajúca sa nerešpektovania zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie na základe etnickej príslušnosti detí.

4 ODPORÚČANIA A PODNETY

4.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- pomáhať prekonávať jazykovú bariéru detí na národnostne zmiešanom území a detí cudzincov permanentným osvojovaním si štátneho jazyka;
- vytvárať príležitosti na argumentovanie a hodnotenie vlastných výkonov a výkonov ostatných detí;
- uplatňovať efektívne metódy, zásady a formy výchovno-vzdelávacej činnosti vrátane záverečného hodnotenia výkonov detí pri zohľadnení ich aktuálnych možností a schopností;
- využívať metodické postupy vzhľadom na účinné rozvíjanie a realizáciu grafomotorických činností;
- využívať digitálne technológie ako prostriedok na získavanie informácií a riešenie učebných problémov;
- vytvárať príležitosti na aktívne zážitkové učenie sa detí s podnecovaním vyšších myšlienkových procesov zameraných na predstavivosť, zvedavosť a vynaliezavosť;
- rešpektovať pedagogickú diagnostiku, individuálne potreby a dosiahnutú úroveň učenia sa detí pri poskytovaní podporných opatrení;
- uplatňovať hru ako prirodzený prostriedok motivácie k získavaniu zručností a vedomostí;
- sfunkčniť systém kontrolnej činnosti systematickým monitorovaním efektivity výchovno-vzdelávacej činnosti, zovšeobecňovaním zistení, prijímaním opatrení a pravidelným overovaním ich plnenia;
- realizovať a využívať autoevalvačné procesy na zvyšovanie kvality práce školy;
- participovať pravidelne s poradnými orgánmi riaditeľa na pedagogickom riadení a profesijnom rozvoji pedagogických zamestnancov, a tým na skvalitňovaní výchovno-vzdelávacej činnosti;
- zriadiť funkciu zástupcu riaditeľa MŠ v súlade s platným právnym stavom;
- zabezpečiť výchovno-vzdelávaciu činnosť, v spolupráci so zriaďovateľom, požadovaným počtom kvalifikovaných učiteľov i striedajúcich sa v dvoch zmenách;
- zabezpečiť, v spolupráci so zriaďovateľom, príslušných pedagogických, odborných i iných zamestnancov pre deti vyžadujúce poskytovanie podporných opatrení vzhľadom na ich edukačné potreby a organizáciu výchovy a vzdelávania;
- zabezpečiť objektivitu a transparentnosť rozhodovacích procesov v súlade s aktuálnym právnym stavom;
- dodržiavať zákaz všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie na základe etnickej príslušnosti detí;

⁶² MŠ, Doľany 214

⁶³ MŠ, Kojatice 199

- spolupracovať so zriaďovateľom na procese inklúzie postupnou debarierizáciou školských priestorov;
- spolupracovať so zriaďovateľom školy na modernizácii a dopĺňaní materiálno-technického vybavenia materskej školy.

4.2 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ZRIAĐOVATEĽA

- zabezpečiť v spolupráci s riaditeľom požadovaný počet kvalifikovaných učiteľov v triedach s celodennou výchovou a vzdelávaním;
- zabezpečiť v spolupráci s riaditeľom dostatok pedagogických, odborných i iných zamestnancov pre deti vyžadujúce poskytovanie podporných opatrení vzhľadom na ich edukačné potreby a organizáciu výchovy a vzdelávania;
- zabezpečiť v spolupráci s riaditeľom rovnaký prístup detí k vzdelávaniu bez ohľadu na ich sociálne alebo ekonomické zázemie;
- zlepšiť z bezpečnostného hľadiska priestorové podmienky materských škôl aj ich bezbariérovou úpravou;
- podporovať v spolupráci s riaditeľom školy profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov v súlade s potrebami školy;
- zosúladiť obsah zriaďovacích listín s aktuálnym stavom.

4.3 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI SYSTÉMU

- zamerať vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl na získavanie skúseností, vhodne voliť a aplikovať efektívne postupy, metódy, zásady, formy výchovy a vzdelávania z hľadiska ich didaktickej funkčnosti;
- zabezpečiť/poskytovať pravidelnú metodickú intervenciu a príslušnú formu vzdelávania v oblasti autoevalvácie škôl;
- zamerať vzdelávanie vedúcich pedagogických zamestnancov na efektívne uskutočňovanie vnútorného systému kontroly a hodnotenia;
- zosúladiť údaje o škole, o zriaďovateľovi v Sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky na základe žiadosti o zmene a vydaní rozhodnutia o ich zmene.

5 ZOZNAMY

5.1 GRAFY

Graf 1	Úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v MŠ.....	4
Graf 2	Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v oblasti učenia sa detí	9
Graf 3	Uplatňovanie spôsobilostí a zručností deťmi v materských školách	9
Graf 4	Spôsobilosti súvisiace s učením sa detí, vedou a technikou a rozvojom digitálnych zručností...	11
Graf 5	Komunikačné spôsobilosti detí v materských školách	12
Graf 6	Pracovné a grafomotorické zručnosti detí v materských školách	13
Graf 7	Pohybové spôsobilosti detí v materských školách.....	14
Graf 8	Sociálne a personálne spôsobilosti detí v materských školách	15
Graf 9	Vyučovanie učiteľom materskej školy	16
Graf 10	Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v oblasti riadenie školy.....	17
Graf 11	Riadenie školy	18
Graf 12	Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v spracovaní ŠkVP	18
Graf 13	Hodnotenú indikátory ŠkVP	19
Graf 14	Prehľad vzdelávania učiteľov materských škôl za ostatné dva roky	21
Graf 15	Participatívne riadenie a podpora vzťahov medzi zamestnancami z pohľadu učiteľov	23
Graf 16	Podpora partnerských vzťahov z pohľadu rodičov	24
Graf 17	Podpora inkluzívneho vzdelávania a bezpečnosti v školách z pohľadu učiteľov	25
Graf 18	Počet detí podľa typu ZZ.....	26
Graf 19	Počet detí so zdravotným znevýhodnením podľa typu poskytovaného PO	27
Graf 20	Percentuálny pomer výsledkov hodnotenia úrovni škôl v oblasti podmienok VaV.....	28
Graf 21	Podmienky výchovy a vzdelávania	29

5.2 TABUĽKY

Tabuľka 1	Základné údaje o kontrolovaných materských školách	6
Tabuľka 2	Údaje o deťoch a triedach v materských školách	6
Tabuľka 3	Údaje o 2- až 3-ročných deťoch a deťoch plniacich povinné predprimárne vzdelávanie.....	7
Tabuľka 4	Údaje o deťoch plniacich povinné predprimárne vzdelávanie.....	7
Tabuľka 5	Žiadosti o prijatie detí do MŠ pre školský rok 2024/2025.....	8
Tabuľka 6	Prehľad o pedagogických, odborných a iných zamestnancoch	8
Tabuľka 7	Hlavné zistenia z posudzovania priebehu výchovy a vzdelávania	16
Tabuľka 8	Údaje o deťoch, ktorým boli poskytované podporné opatrenia.....	26
Tabuľka 9	Hlavné zistenia z posudzovania procesu riadenia školy.....	28
Tabuľka 10	Prehľad o interných a externých zamestnancoch MŠ.....	31

6 PRÍLOHY

PRÍLOHA 1 POCHYBENIA PRI ROZHODOVANÍ A PROCESY S NÍM SÚVISIACICH

SMŠ, Cajlanská 83, Pezinok; MŠ, Kojatice 199; MŠ, Doľany 110; MŠ, Rokycany 40; MŠ, Ulica Jána Francisciho 1674/8, Levoča; MŠ s VJM – Óvoda, Nová Vieska 31; ZŠ s MŠ, Alapiskola és Óvoda, Šarovce 60; MŠ s VJM – Óvoda, Bretka 56; MŠ, Nový Salaš 83; EP, Prakovce 308 ako súčasť ZŠ s MŠ, Prakovce 307; MŠ, Obchodná 26/63, Sečovce; MŠ, Školská 246, Lastovce; CMŠ sv. Efréma s VJM – Szent Efrém Egyházi Óvoda, Hlavná 125, Veľké Slemence – Nagyszelmenc; MŠ Reformovanej kresťanskej cirkvi s VJM – Református Óvoda, Tajovského 10, Košice; MŠ, Potočná 112/4, Kravany; EP, Trhovište 51 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50 a EP, Trhovište 131 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50; MŠ Reformovanej kresťanskej cirkvi s VJM – Református Óvoda, Hlavná 2391/67, Veľké Kapušany – Nagykapos; MŠ s VJM – Óvoda, Bretka 56; MŠ, Hlavná 42, Dlhá Ves; MŠ s VJM – Magyar Oktatási Nyelvű Óvoda, Kostolná 1, Veľké Trakany; ZŠ s MŠ, Cerová 277; ZŠ s MŠ, Trakovice 362; MŠ s VJM – Magyar Nyelvű Óvoda, Horná Potôň 124; MŠ, Hviezdoslavova 2/110, Ladce; MŠ, Kvašov 16; MŠ, Požiarna 1291/26, Púchov; MŠ, Okružná 53/5, Ilava – Klobošice; EP ako súčasť ZŠ s MŠ, Bzovík 135; MŠ, Harmanec 10; MŠ, Radvanská 28, Banská Bystrica; MŠ, A. Bernoláka 19, Detva; MŠ s VJM – Óvoda; Uzovská Panica 205; MŠ s VJM – Óvoda, Ivanice 21; EP ako súčasť ZŠ s MŠ s VJM – Alapiskola és Óvoda, Hlavná 34, Lenartovce – Lénártfalva; MŠ, Harmanec 10; MŠ, Sklené Teplice 1; Evanjelická MŠ, Komenského 3938, Liptovský Mikuláš; MŠ, Horná Lehota 79; MŠ, Janka Kráľa 2392, Čadca; MŠ, Obrancov mieru 400/51, Rajec; CMŠ, Hviezdoslavova 1785, Liptovský Hrádok; MŠ, Párnica 86; MŠ, Slovenské Pravno 328; ZŠ s MŠ, Breza 314; ZŠ s MŠ, Lutiše 65

PRÍLOHA 2 NEZODPOVEDAJÚCE PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

SMŠ, Plavecký Štvrtok 641; SMŠ, Cajlanská 83, Pezinok ; MŠ, Kojatice 199; MŠ, Ulica Jána Francisciho 1674/8, Levoča; MŠ, Doľany 110; ZŠ s MŠ, Cerová 277; MŠ, Ďanová 151; MŠ, Riadok 4, Ružomberok; MŠ, Krivá 167; MŠ, Dolná Tižina 217; MŠ Reformovanej kresťanskej cirkvi s VJM – Református Óvoda, Tajovského 10, Košice; MŠ, Ďorocká 4, Nové Zámky; MŠ, Nám. Gy. Széchenyiho 3, Nové Zámky; ZŠ s MŠ, Alapiskola és Óvoda, Šarovce 60, Šarovce; MŠ sv. Alžbety, Prílepská 4, Zlaté Moravce; ZŠ s MŠ, Na Hôrke 30, Nitra; MŠ s VJM – Óvoda, Rimavská Seč 410; MŠ, Školská 246, Lastovce; EP, Trhovište 51 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50 a EP, Trhovište 131 ako súčasť ZŠ s MŠ, Trhovište 50; MŠ, Obchodná 26/63, Sečovce; MŠ, Hlavná 42, Dlhá Ves

PRÍLOHA 3 UPOZORNENIE ZRIAĐOVATEĽOM

Obec: Dulová Ves, Kojatice; Zámotov; Doľany; Rokycany; Nová Vieska; Lastovce; Kravany; Trhovište; Dlhá Ves; Veľké Trakany; Horná Potôň; Košúty; Kľúčovec – Kulcsod Ladce; Pažiť, Mestečko; Kvašov; Harmanec; Dolná Lehota; Držkovce; Uzovská Panica; Lenartovce; Ivanice; Bzovík; Rimavská Seč; Breza; Ďanová; Dolná Tižina; Horná Lehota; Párnica; Krivá; Lutiše; Dunajov;

Mesto: Nitra; Košice; Banská Bystrica; Ilava; Ružomberok; Vrútky

Iný zriaďovateľ: Via Bibliotheca, s. r. o. dona Sandtnera 4780/9, Pezinok; Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Liptovský Hrádok; Spišská katolícka charita, Slovenská 1765/30, Spišská Nová Ves

PRÍLOHA 4 UPOZORNENIE REGIONÁLNYM ÚRADOM VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA

SMŠ, Cajlanská 83, Pezinok; MŠ, Kojatice 199; MŠ, Rokycany 40; MŠ s VJM – Óvoda, Nová Vieska 31, Nová Vieska; MŠ, Školská 246, Lastovce; MŠ, Hviezdoslavova 2/110, Ladce; MŠ, Pažiť 59; MŠ, Mestečko 109; MŠ, Okružná 53/5, Ilava – Klobošice; MŠ, Kvašov 16; CMŠ, Hviezdoslavova 1785, Liptovský Hrádok; EP ako súčasť ZŠ s MŠ, Breza 337; MŠ, Horná Lehota 79; MŠ, Párnica 86; ZŠ s MŠ, Lutiše 65; MŠ, Riadok 4, Ružomberok

PRÍLOHA 5 PODPORNÉ OPATRENIA

Písmeno	Podporné opatrenia podľa § 145a ods. 2 školského zákona
a)	poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní
b)	poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania a hodnotenia výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi vo výchove a vzdelávaní

c)	zabezpečenie činností na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy
d)	činnosť na podporu dosahovania školskej spôsobilosti
e)	zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy
f)	zabezpečenie doučovania alebo cieleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu dieťaťa alebo žiaka
g)	skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania detí zo sociálne znevýhodneného prostredia
i)	zabezpečenie osobitných foriem komunikácie dieťaťa so zdravotným postihnutím alebo žiaka so zdravotným postihnutím so školou alebo so školským zariadením
j)	činnosť na podporu sociálneho zaradenia
m)	zabezpečenie pôsobenia pedagogického asistenta v triede
n)	poskytovanie zdravotnej starostlivosti
o)	zabezpečenie sebaobslužných úkonov podľa osobitného predpisu v čase výchovno-vzdelávacieho procesu
p)	poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok
q)	zabezpečenie úpravy priestorov školy určených na podporu vnímania a nadobúdanie zručností
r)	odstraňovanie fyzických bariér v priestoroch školy alebo školského zariadenia a organizačných bariér pri výchove a vzdelávaní
s)	zabezpečenie diétného stravovania